Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK
NATIONAL HERALD.

Največji slovenski dvotednik v Zed. državah.
The Largest Semi-Weekly in the United States of America.

URADNO GLASILO SLOVENSKEGA KAT. PODP. DRUŠTVA SV. BARBARE, FOREST CITY, PA. — OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN CATHOLIC BEN'T SOCIETY ST. BARBARA, FOREST CITY, PA.

No. 53. — Štev. 53. DULUTH, MINN., THURSDAY, JULY 2, 1914. — ČETRTEK, 2. JULIJA 1914. Volume IV.—Letnik IV.

Wakefield, Mich. - 1
M. Pogorelc box 298
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN.

PROTISRBSKE DEMONSTRACIJE V BOSNI, HRVATSKI IN AVSTRIJI

PREBIVALSTVO JE VSLED UMORA PRESTOLONASLEDNIKA FRAN FERDINANDA IN NJEGOVE SOPROGE ZELO RAZBURJENO. OBSEŽNA ZAROTA ZOPER NADVOJVODOVO ŽIVLJENJE. TRUPLI PREPELJANI NA DUNAJ, TER JU BODO POKOPALI V ARSTETTEN.

Sarajevo, Bosna, 30. junija. — Prebivalstvo se je po atentatu na prestolonaslednika in njegovo soprogo že nekoliko pomirilo. Šest oseb je bilo aretovanih radi kaljenja miru. Nad mestom je proglašeno vojno stanje.

Atentatorja se bodeta moralo zagovarjati pred sodiščem. Nedeljo Gabrinović, ki je vrgel bombo, bo moral pričakovati zaporno kazen od 5 do 10 let. Prinzip (najbrže pravilno Princič), se bode pa skoraj gotovo moral pokoriti na vislicah.

Zagreb, Hrvatsko, 30. junija. — V hrvatskem deželnem zboru je bilo danes zelo viharno. Srbe na hrvatskem zastopajoče poslance so psovali ter jih povpraševali, če so prinesli bombe seboj. Narodna stranka je dvignila obtožbo, da so katoličani in Srbi združili in skušali usmrtiti prestolonaslednika. Končno je moral predsednik zaključiti sejo.

Dunaj Avstrija, 30 junija. — Otroci umorjene prestolonaslednikove dvojice so izvedeli smrt svojih staršev v nedeljo zvečer ob sedmih. Da jih je ta vest hudo zadela, je razumljivo. Njihova teta, grofica Chotek, se je onesvestila.

Kakor naznanja "Tageblatt" je bilo zavarovano prestolonaslednikovo življenje pri neki holandski družbi za dvanajst milijonov dolarjev, življenje njegove soproge pa za šest milijonov.

Metkovič, Dalmacija, 30. junija. — Bojna ladja "Viribus Unitis" plinje počasi proti Trstu s trupli prestolonaslednika in njegove soproge da imajo dvorni uradniki as pripraviti vse potrebno za mrtvaški sprevod.

Sarajevo, Bosna, 30. junija. — Mogoče je, da atentator Prinzip vled mladosti ne bo obešen, ampak da ga doleti dolgoletna zaporna kazen.

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — Oporoko prestolonaslednika Ferdinanda so našli, ter jo je odprl cesar Fran Josip. Otroci podedujejo posestva ne Češkem, Solnograd in Arstetten. Ostalo premoženje, tudi vilo v Florenci, je zapustil novemu prestolonasledniku.

Berolin, Nemčija, 30. junija. — Radno naznanjajo, da se poda cesar Viljem na Dunaj, kjer bode prisostvoval pogrebu umorjenega prestolonaslednika.

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — Nadvojvoda Ferdinand in njegova soproga sta postala žrtev propagande srbskih nacionalistov. To gibanje se je začelo v Srbiji ter je pognalo korenine tudi med Srbi v Avstro-Ogrski. Bosanska vlada je vedela za to veleizdajalsko gibanje, proti kateremu si pa ni upala preveč odločno nastopiti, da ne bi Srbov še bolj razjezila. Na ta način pa za varnost in življenje prestolonaslednika ni bilo dovolj preskrbljeno.

Belgrad, Srbija, 30. junija. — V oficijelni izjavi izreka srbska vlada voje ogorčenje vsled atentata v Sarajevu. Proglašeno je šestte dansko dvorno žalovanje. Tudi časopisje obžaluje smrt prestolonaslednika in njegove soproge. Finančni minister je poslal v imenu ministrstva sožalno brzojavko grofu Berchtoldu, avstro-ogrskemu ministru za zunanje zadeve. Avstrijski poslanik v Belgradu je naposil srbsko vlado, naj uvede preiskavo in kaznuje sokrivce.

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — V Zagrebu, glavnem mestu Hrvatske ter drugih mestih je prišlo do protisrbskih demonstracij. Več okenj hiš, kjer stanujejo Srbi, je bilo pobitih. Hrvati so korakali po ulicah ter klicali: "doli s srbskimi morilci."

Metkovič, Dalmacija, 30. junija. — Iz Sarajevo sta dospeli semkaj s posebnim vlakom trupli prestolonaslednika in njegove soproge. Vse mesto je zavito v črno, zastave so obešene na poldrogu. Vlak je pričakovala častna straža vojakov in mornarjev, kakor tudi mestne oblasti, šolski otroci in nepregledna množica ljudij. Mornarji so nesli krsti med zvonjenjem zvonov na jahto "Dalmat", ki je bila vsa pokrita s cvetlicami. Ko je odplula, so streljali s topovi. Pred jahto je plula neka torpedovka, za njo pa guvernerjeva jahta. Vse vasi ob reki Narenta kažejo znake žalovanja. Prebivalstvo je klečalo z gorečimi svečami na obrežju.

Pri izlivu reke je odplula jahta proti bojni ladji "Viribus Unitis", ki prepelje trupli v Trst. Jahte so oddale 19 strelov. Krsti so spravili na zadnji konec bojne ladje, kjer so napravili nekako kapelico. Ladijski kaplan je odmolil molitve ter blagoslovil trupli v pričujočnosti vsega moštva

Potem je odplula bojna ladja proti Trstu, nadvojvodovo zastavo obešeno na poludrogu.

Dunaj, Asvtrija, 30. junija. — Policiji očitajo, da ni dovolj skrbela za varnost prestolonaslednika, dasi je bilo znano, da se pripravlja napad na njegovo življenje. Na drugi strani pa zopet zagotavljajo, da so vojaške oblasti prevzele straženje in da prestolonaslednik sam ni imel rad preveč stražarjev.

Sarajevo, Bosna, 30. junija. — V uradnem poročilu o atentatu se poroča, da cesarski namestnik Potiorek, ki je sedel v prestolonaslednikovem avtomobilu, ni opazil da sta bila prestolonaslednik in njegova soproga smrtno ranjena. Ko je omahnila kneginja na kolena svojega moža, je mislil, da se je samo onesvestila, ker je opazil, da je malo prej izpregovorila nekaj besed s svojim soprogom. Ko je dal vozaču povelje, naj hitro vozi v grad, je opazil v svoj strah, da lije prestolonasledniku iz ust kri. Kneginja je bila v nezavesti, ko so jo dvignili iz atvomobila. Nadvojvoda se je zgrudil na svoj sedež in je umrl čez četrt ure, ko so ga pripeljali v grad. Njegove zadnje besede so bile: "Sofi, živi za naše otroke!"

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — Trupli prestolonaslednika in njegove soproge dospeta v četrtek sem. V petek ju bodo položili na mrtvaški oder v dvorni kapeli. Občinstvo bode imelo prost dostop. Pogreb se vrši v petek o polnoči v Arstetten na Spodnjem Avstrijskem. Cesar Fran Josip se pogreba ne udeleži, ampak ga bode zastopal nadvojvoda Karl Fran Josip. Pač pa se udeleži sivolasi vladar maše zadušnice v dvorni kapeli. Nato se takoj vrne v Išl.

London, Anglija, 30. junija. — Nedvomno je, da sta postala nadvojvoda Ferdinand in njegova soproga žrtev srbske zarote. Morilec je že priznal, da se je skovala zarota v Belgradu. Nedeljo Gabrinovič, ki je vrgel bombo v prestolonaslednikov avtomobil, a jo je

(Nadaljevanje na osmi strani.)



UMORJENI AVSTRIJSKI PRESTOLONASLEDNIK FRAN FERDINAND.

PROTEST NARODNE NASELNIŠKE LIGE.

National Liberal Immigration League protestira zoper sprejetje Burnettove predloge v kongresu.

Washington, D. C., 1. julija. — Podpredsednika Marshalla je naprosila National Liberal Immigration Lague, naj uporabi v kongresu svoj vpliv, da ne bode sprejeta Burnettova naselniška predloga, skatero se peča sedaj kongres. Zakonsko osnovo je pristojni odsek že ugodno poročal. Razun Burnettove predloge je še več zakonskih predlogov za omejevanje naselitve, in tudi proti tem je vložen protest.

V svojem pismu podpredsedniku Marshallu navaja Manuel F. Behar, prvomestnik izvrševalnega odbora te zveze, da je najboljši argument zoper načrt omejitve naseljevanja dejstvo, da se inozemci oglašajo v velikem številu za vojaštvo, ako bi prišlo do vojne z Meksiko. Pismu je priloženo statistično poročilo newyorškega policijskega komisarja Wooda, iz katerega je razvidno, da zna med aretovanci pisati in brati nad 97 odstotkov, in da je med njimi 48:72 odstotkov onih, katerih starši so bili rojeni v Ameriki, ter 2:33 onih, katerih starši so bili rojeni v inozemstvu

Protest zaključuje sledeče:" Pri vseh aretacijah inozemcev je pa tudi treba pomisliti, da se gre za malenkostne pogreške, katerih značaj ne kaže moralične zavrženosti v zmislu zakona. Največkrat se pregrešijo inozemci zoper mestne odredbe, to pa večjidel vsled tega, ker ne vedo zanje."

POŽAR V RUDNIKU.

Williamson, W. Va., 1. julija. — V rudniku štev. 1. Sycamore Coal Co., tri milje od tukaj, je nastal požar, ter zastavil pot na površje petim rudarjem. Z mrzličavo naglico se dela na njihovi rešitvi. Rudarski inšpektor Lambert je mnenja, da se nahajajo v delu jame, kamor plameni še niso prišli. Sprva je bilo poročano, da je 30 mož zaprtih.

PRODANI LADJI.

Washington, D. C., 1. julija. — Predsednik Wilson je podpisal predlogo, s katero prodajo Združene države Grški dve bojni ladji.

DEM. VLADA SE TRUDI URESNIČITI NAČRT.

Zasedanje zveznega kongresa ne bo prej odgodeno, dokler se ne rešijo protitrustne predloge.

Washington, D. C., 1. julija. — Dokler ne bode rešena protitrustna zakonodaja, zvezni kongres ne bode odgoden. To je trden sklep demokratskih vodij v obeh zbornicah. Vodja večine senator Kern je sklical za danes popoldne posvetovanje demokratskih senatorjev, kjer jim bode to še enkrat zabičil. Pričakovati je, da bode tozadevna resolucija sprejeta, in na sklep bodo potem demokrati vezani. V očigled dolgih debat o treh protitrustnih predlogah zasedanje najbrže ne bode končano pred 1. septembrom.

V Beli hiši so obiskale sufragete pod vodstvom Mrs. Harvey W. Wiley predsednika Wilsona, da ga naprosijo, naj jih podpira. Predsednik jim je pa zopet povedal, da je ženska volilna pravica zadeva vsake posamezne države in da on ne more nič pomagati. Ko so pa le še silile vanj, je izjavil, da pač ni na mestu, na ta način zasliševati predsednika Združenih držav. Sufragete so jo nato odkurile.

RAZMERE V BUTTE.

Butte, Mont., 1. julija. — Obe struji rudarjev sta imeli v torek zvečer seje, ki so se zaključile povsem mirno. Tukaj vlada mnenje, da se začasno ni bati novih izgredov. Okrajni komisarji so razpisali nagrade v skupnem znesku 4000 dolarjev v zvezi z zadnjimi nemiri. Za prijetje morilca neudeleženega Ernesta Noy so razpisali nagrado 1000 dolarjev.

SILNA MOČ.

St. Louis, Mo., 30. junija. — 8 ton težko gonilno kolo v strojnici Union pivovarne se je včeraj na nepojasnjen način zdrobilo, in kose je z veliko silo vrglo na vse strani. Eden je razdejal hladilnico. Kolo je imelo premer 34 čevljev ter se je v minuti 60 zavrtilo okoli. 3 tone težak kos je odletel skozi okno, nek drugi je predrl 4 palce debeli cementni strop ter razdejal zbiralnik hladilnice, v katerí je bilo 40,000 funtov amonijakove vode. Ranjen ni bil nikdo. Škodo cenijo na 50.000 dolarjev.

DRŽAVA W. VIRGINIA POSTAVLJENA NA SUHO.

Z dnem 1. julija je postala pravomočna temperenčna postava. Prohibicija v naši zvezni mornarici.

Charleston, W. Va., 1. julija. — Med zvonenjem zvonov je stopila o polnoči država West Virginia v vrsto temperenčnih držav, ker se je z večino 100.000 glasov sprejela Yostova postava, ki je ena najstrožjih v deželi. Okoli 600 poslopij, kjer so se prej dobila okrepčila, je sedaj praznih, na njih so nalepljeni listki s za znamkom 'for rent''. Država, okraji, mesta in občine izgubijo na davkih vsako leto okoli en milijon dolarjev.

Washington, D. C., 1. julija. — Danes je postala pravomočna temperenčna odredba tajnika mornarice Danielsa, in na nobeni zvezni ladji, pa naj si bo dreadnought, križarka ali torpedni rušilec, se ne bodo smele piti opojne pijače. Kdor bi se pregrešil zoper to odredbo, sme pričakovati hudo kazen. Samo ladijskim zdravnikom je dovoljeno, da imajo majhno količino alkohola v svoji lekarni. Odredba se nanaša na vse, od admirala do zadnjega mornarja. Povsod, kjer ima tajnik Daniels odločilno besedo, mora vladati taka suša, da je sme biti vesel najbolj zagrizen limonadar. Kako pa bode povodom otvoritve Panamskega prekopa, ko pridejo na amerikanske bojne ladje gostje, se še ne ve.

DIVJI ZAPAD.

Laurel, Miss., 30. junija. — Nek zamoree je ustavil vlak, na katerem je bil denar za izplačilo gozdnih delavcev pri Stevens, 26 milj od tukaj, ustrelil dva uslužbenca, ranil tretjega ter odnesel pete s 2200 dolarji.

NESREČA NA MORJU.

Glasgow, 30. junija. — Semkaj je pripeljal parnik "Cassandra" 695 potnikov na obrežju Towyr otoka nasedlega parnika "California" od Anchor Line. Ostanek potnikov, po številu 348, so izkrcali v Londondery. Kakor pripovedujejo potniki, ni nastala panika, ko je zavozil parnik na pečine. Kapitan se je nahajal na poveljniškem mostiču ter rotil ljudi, naj ne izgubijo glave, da ni nevarnosti. Po večurnem čakanju je na brezžičen klic na pomoč prišla rešitev. Nesreča ni zahtevala nobene žrtve. "Cassandra" se nahaja v nevarnem položaju, kljub temu je ostala posadka na ladji.

MORILEC OBEŠEN.

Wethersfield, Conn., 30. junija. — Joseph Buonomo, alias "Chicago Joe", ki je pred približno dvema leti umoril Jennie Cavagliere iz Chicage v Stratfordu, je bil v tukajšnji državni kaznilnici obešen. Pedno so ga usmrtili, je izročil morilec kaznilničnemu ravnatelju pismeno izjavo, v kateri prizna va svoj zločin.

OČETA USTRELIL.

Ozark, Ark., 30. junija. — 13 let star Frank Owens je ustrelil včeraj popoldne svojega 50 let starega očeta, da reši življenje svoji materi. Ustreljeni je bil silno surov človek, ki je svojo ženo vedno trpinčil. Včeraj jo je zopet pretepal, ter potem streljal za njo, ko mu je ušla. Sin, to videč, je snel puško s stene ter pognal naboj surovini ravno v obraz.

RAZSTRELBA.

Milwaukee, Wis., 30. junija. — Pri neki eksploziji, ki se je pripetila v globočini 100 čevljev pri vrtanju predora, je bilo 21 delavcev več ali manj težko ranjenih.

MEKSIKANSKI UPORNIKI V SLUŽBI KAPITALISTOV.

TAKO VSAJ ZATRJUJEJO NEKATERI AMERIKANSKI LISTI, A CARRANZA TE VESTI ODLOČNO ZAVRAČA KOT NERESNIČNE. DIKTATOR HUERTA SE PRIPRAVLJA NA BEG IZ MEKSIKE. POSREDOVANJE V NIAGARA FALLS BREZ USPEHA.

Washington, D. C., 1. julija. — "New York Herald" in več drugih listov prinašajo že več dni senzacionelna poročila, da so meksikanski konstitucionalisti v službi amerikanskega kapitala, ki jih plačuje za to, da se puntajo v Meksiki in tako onemogočujejo Huertovemu režimu napraviti red. Tri Carranzove zastopnike dolžijo, da so prejeli denar od amerikanskih trustnih magnatov. Posebno obdolžujejo Henry Clay Pierce od meksikanske narodne železnice. Ti pa odločno zatrjujejo, da niso storili nič nepravilnega, in general Carranza sam je podal izjavo, v kateri trdi, da ni dobil nobene podpore od kake vlade ali tujega državljana, da podpira sedanjo revolucijo narodni klad, in da ostane pri tem.

Niagara Falls, Ont., Canada, 1. julija. — Posredovalna pogajanja so stopila v kritičen štadij, na kak uspeh konference ni več računiti. Da je bilo podpisanih nekaj listin, nima nobenega pomena.

Mexico Ciudad, Mex., 30 junija. — Sir Lionel Garden, britski poslanik, je odpotoval iz dežele. V mestu živi kakih 800 Angležev. Kakor se čuje, hočejo postaviti generala Pena, vojnega ministra pod Maderom za Hurtovega naslednika.

Torreon, Mex., 30. junija. — S samo 14 možmi je prišel v bitki pri Zacatecas premagani in izginuli zvezni general Medina Barron v Aguas Calientes. Na bojnem polju so našli trupio generala Olea.

Washington, D. C., 1. julija. — Po konferncci z državnim tajnikom Bryanom je izjavil predsed. Wilson, da je meksikanski položaj tako ugoden, kakor more sploh biti, dokler se sovražne stranke še medsebojno vojskujejo. Tukajšnji vladni uradniki so prepričani, da se bodeta Huerta in Carranza na kak način sporazumela.

Washington, B. C., 1. julija. — Iz glavnega meksikanskega mesta prihajajo poročila, da se Huerta tiho pripravlja na beg. Nemške in francoske bojne ladje so odplule v Puerto Mexico, da vzamejo na krov diktatorja in njegovo rodbino. Konstitucionalisti nameravajo Huerti zastaviti pot do morja.

La Paz, Mex., 1. julija. — Oddelek zveznih čet, broječ 300 mož, so zvabili konstitucionalisti pri Santiago v zasedo, ter jih 90 pobili.

ALBANSKE HOMATIJE.

Dunaj, Avstrija, 1. julija. — Položaj v Draču je postal tako kritičen, da je nemška križarka "Breslau" izkrcala moštvo in topove, da ščitijo kneza Viljema in njegovo rodbino. Iz diplomatskih krogov se čuje, da bodo mogoče evropske vlasti naročile Rumunski, naj upor zatre z oboroženo silo.

Drač, Albanija, 1. julija. — Albanske vladne čete so doživele v nedeljo nov poraz. Pri Malkucu so naleteli uporniki na vladno armado ter je popolnoma porazili. Puntarji se pripravljajo za odločilen naskok na mesto.

Dunaj, Avstrija, 1. julija. — Na pritisk Italije, Francije in Nemčije je vlada prepovedala novačenje za prostovoljno armado, ki naj bi rešila kneza Viljema iz zagate. Javilo se je že dvatisoč prostovoljcev, med temi več prejšnjih častnikov.

BUBONSKA KUGA.

New Orleans, La., 1. julijo. — Tukaj se je začela nevarno širiti bubonska kuga, katero pa imajo sedaj mestne oblasti pod kontrolo. Karantena, ki je bila proglašena nad 49 blokov mesta, je preklicana, pod karanteno so samo še štirje bloki. Sklenilo se je na vso moč zatirati podgane, ki so znane kot razširjevalke te strašne bolezni.

Galveston, Tex., 1. julija. — Zdravstveni urad je razpisal nagrado 10 centov za vsako živo vjeto podgano. Živali bodo preiskali.

ČEZ ATLANTIC.

St. Johns, N. F. 30. junija. — Predpriprave za prekooceanski polet, katerega namerava izvršiti bivši angleški poročnik John Cyril Porte meseca julija so končane.

MILICE NE MARAJO.

Pittsburgh, Pa., 30. junija. — Trgovci so razposlali okoli peticijo, v kateri prosijo guvernerja, naj pokliče milico nazaj, ker je ne potrebujejo.

OBČINSKI SVET V GRADCU RAZPUŠČEN.

Gradec, Štajersko, 1. julija. — Štajerski namestnik grof Clary je razpustil tukajšnji občinski svet, ker ga ni hotel poslušati.

OBTEŽILNE IZPOVEDBE.

Geneva, Ill., 1. julija. — Proti umoru svoje bivše zaročenke Thereze Hollander obdolženi mladi Anton Petras iz Avstrije je nabrano mnogo obtežilnega materijala. Blizu trupla na pokopališču, kjer se je zgodil umor, so našli Petrasev žepni nož, in zdravnik je izjavil, daje bila deklica usmrčena s takim nožem. Druge priče so izpovedale, da so videli deklico zadnjič v družbi z Petrasem.

ŠKOF TOŽEN.

Indianapolis, Ind., 30. junija. — Miss Mary Regina Kerr iz Louisville, prej usmiljena sestra, je tožila katoliškega škofa Silas Chatarda škofije v Indianapolis ter tri druge osebe za odškodnino v znesku 190.000, ker so jo spravili v umobolnico v Dubuque, Ja.

VEČ ŽRTEV.

Rimousky, Canada, 30. junija. — Potapljači so dobili danes dva nadaljna trupla iz potopljenega "Empress of Ireland". Oba trupla so pokopali tukaj. Canadska vlada je kupila blizu Father Point kos zemljišča, kamor bodo pokopavali žrtve katastrofe, katerih ni mogoče prepoznati.

PRIJET MORILEC.

Michigan City, Ind., 29. junija. — Day Armstrongu, ki je obsojen v dosmrtno ječo, se je po šestletnem samevanju v celici posrečilo uskočiti, toda svoje prostosti se ni veselil dolgo, prijel ga je fajni redar kaznilnice v Fort Wayne, Michigan. Iskal je drugega, a našel je tega.

SLOVENSKO KATOLIŠKO

PODP. DRUŠTVO SVETE BARBARE

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. Tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 North Chicago Street, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Avenue, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kansas.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, R. R. No. 2, Pittsburgh, Kansas.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 169 Victor Ave., Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D., No. 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "NARODNI VESTNIK".

IZ NOVE DOMOVINE.

MINNESOTA.

Duluth. — Na razsodbo zveznega vrhovnega sodišča, da se mora kraje v Minensoti, kjer so bili prej indijanski teritoriji, postaviti na "suho", se je posrečilo interesiranim gostilničarjem doseči novo zaslišanje, ki je začasno sistiralo razsodbo vrhovnega sodišča.

— Koncem prejšnjega tedna je začel divjati v Duluthu, okolici in na Superior jezeru hud vihar, ki je bil že bolj podoben ciklonu. Vihar je napravil posebno po vrtovih in na drevju veliko škode. Na jezeru je nasedel veliki jekleni parnik "Mataafa", katerega so komaj z malimi vlačilnimi parniki splavili ter pripeljali na pomol Great Northern železnice.

— Pozor pred žepnimi tatovi, kadar pridete v Duluth. Da je teh dolgoprstnežev veliko, se je te dni zopet pokazalo. Žepni tatovi so namreč na "Soo" postaji okradli George Vakiča za svoto 105 dolarjev. Vakič je povedal na policiji, da je potnikom sledila gruča mož, se pomešala vanje in kradla, kadar je nanesla prilika. Njemu so izmaknili že omenjeno svoto denarja. Vakič je bil na poti v staro domovino. Torej pozor pred žepnimi tatovi na kolodvorih.

— V torek prejšnji teden je na tajinstven način izginila bolniška strežnica Marie McGovern. Vse iskanje za njo je bilo zaman, ljudje so že mislili, da je postala žrtev kakega zločina. V nedeljo zjutraj so jo pa dobili vso obnemoglo na Bjerkanovi farmi na Kenwood Road ter jo prepeljali v bolnico. Povedala je, da se ne ve na nič spominjati, zmešala da jo je nevihta ter treskanje. Okrevala bo.

V noči od nedelje na ponedeljek so vlomili dosedaj še neznani vlomilci v trgovino M. M. Gasser & Co. ter neznano kam izginili s plenom $400.

— Poštni urad v Duluthu nam naznanja, da ima sedaj poštna hranilnica nad 1200 vložnikov, in sicer 364 mož, 821 žen in 46 šolskih otrok. V inozemstvu rojenih vložnikov je 876, Amerikancev pa 309.

— V našem uradu so se zglasili: John Agnich in Anton Grzin iz Eveleth, Minn., po opravkih.

Buhl. — Veliko razburjenje vlada zoper gozdnega čuvaja George Woda, ki je brez povoda aretoval ženo Hrvata Zubiča. Čuvaj je imel zaporno povelje za omenjenega Hrvata, a ker ga ni dobil doma, je vzel njegovo ženo seboj. Odvedel jo je v Kinney, kjer jo je obsodil mirovni sodnik McCleary v petdeset dnevno zaporno kazen v Buhl, češ, da je imela divjačino v hiši. Prijatelji Vere Zubič so se pa zavzeli za obsojenko pri sodniku Barretu v tem mestu, ki je določil, da so jo izpustili. Prijatelji Vere Zubič hočejo sedaj zaporno povelje za gozdnega čuvaja Wooda.

Chisholm. — Shenango rudnik so zaprli za en teden ali 10 dni. Kompanijski uradniki ne marajo navesti vzroka, pravijo pa, da bode rudnik v omenjenem času zopet odprt.

Eveleth. — Delavske razmere so še vedno v splošnem jako slabe, zato ni svetovati rojakom, hoditi semkaj iskat dela.

— V sredo so tukaj z velikimi slovesnostmi otvorili novo javno knjižnico, ki je bila zgrajena s stroški $30.000.

Ely. — Tukaj je dne 24. junija mirno v Gospodu zaspala rojakinja Mike Šeme, ki je bolehala že delj časa na vodenici. Pred dobrim tednom se je podala v bolnico, da ozdravi, a ji je smrt prestrigla nit življenja. Bila je stara šele 22 let zapušča tukaj moža in dva nedorasla otročiča, ter eno sestro. Počivaj v miru!

— Rojak Anton Hočevar, ki je bil meseca aprila izvoljen davčnim cenilcem, se nahaja hudo bolan doma. Bolan je že več mesecev. Rojaku Hočevarju želimo kmalošnjega okrevanja.

Grand Rapids. — Mrs. Ray Boyer iz Deer River je bila aretovana, potem ko je streljala na svojega moža ter ga težko ranila. Kakor je povedala pomožnemu šerifu Carsonu, je izpila pred činom cel kvart žganja, ter se nato napotila v delavnico Itasca Lumber družbe, kjer je bil njen mož zaposljen. Obstreljeni mož najbrže ne okreva.

— Kako se drugorodci zanimajo za farme, je najbolj razvidno iz tega, da je te dni skupina nemških farmerjev iz Wisconsin kupila od L. Bucka in George B. Aitona zemljišče, obsegajoče 5,000 akrov. To je največja prodaja zemljišča v Itasca county. Novi farmerji se nameravajo v kratkem naseliti na kupljeni svet.

— V Arba townshipu se imata zakonska farmerska dvojica Troop zahvaliti psom za svoje življenje. Farmerja je namreč napadel njegov bik, ga vrgel na tla ter začel teptati po njem. Na njegove klice na pomoč je prihitela njegova žena, ki je sicer bika odgnala od moža, da je mogel zbežati, a se je nato obrnil proti njej. Tu so pa bika naskočili psi, se zagrizli v njegov rep ter ga res odvrnili od novega napada.

— Drugo truplo bratov Shaffer, ki sta izginila dne 14. junija, so sedaj našli. Potegnili so je iz reke, v kateri sta oba brata na nepojasnjen način utonila.

Hibbing. — Ne daleč od Du Pont lokation bodo zgradili novo šolo, ki mora biti dogotovljena do pričetka novega šolskega leta meseca septembra. Šola bode samo enorazredna, v njo bo pohajalo kakih 20 otrok.

— V Hibbing Suply kompanijskem štoru so našli pod skladom banan velikansko tarantelo. (Izredno velik pajk, katerega je dobiti samo v južnih krajih in je njegov ugriz tudi ljudem nevaren.) Dali so ga v stekleno posodo.

Two Harbors. — Sodnik Beckman je obsodil Bernarda Fordstroma iz Beaver Crossing v denarno globo $100 in stroške, ker je imel v posesti meso srne. Philipa Greena je pa poslal isti sodnik za 60 dni v okrajno ječo radi istega prestopka. Aretoval ju je gozdni čuvaj Tabor.

Virginia. — V ponedeljek je zopet začelo obratovati več rudnikov v vzhodnem delu Mesaba range. V Hudson rudniku blizu Aurore dela ena parna lopata, delalo se bode v treh šiftih. Zopet je začel poslovati tudi Meadow rudnik od Interstate Mining Co.

— Velik naval brezposelnih je bil k zopet otvorjenim delavnicam Virginia & Rainy Lake družbe, ko je zaklicala parna piščalka na delo. Delo je dobilo dne 25. junija kakih 600 delavcev, toda prednost so imeli oni, ki so bili že prej zaposleni pri tej družbi, ter rodbinski očetje. V delavnicah in po gozdih ima družba sedaj že kakih 1000 ljudi uposlenih.

— Zastopnik za indijanske reservacije Albert B. Reagan je prišel te dni sem, ter zelo pohvalil poljedelsko delo Indijancev v Nett Lake reservaciji. Indijanci pričakujejo dobre letine in precej izkupička za svoje pridelke, katere prodajajo v Virginiji in drugih mestih na range.

— Tristo tukajšnjih socialistov je priredilo piknik v Auburn parku. Nastopilo je več govornikov, med temi tudi William E. Towne iz Dulutha.

— Pod ključ so dejali miličarja Peter Shugala, ker je ukradel iz Laudrigan & Darcy's saloona kovčeg. Miličar se je moral že večkrat zagovarjati radi tatvine.

Winton. — V St. Croix rudniku je ubilo Andrew Nordquista pri delu v soboto. Ponesrečeni je bil star 49 let, ter zapušča vdovo s tremi otroci in brata v Virginiji.

COLORADO.

Pueblo. — V bolniški postelji so: Jernej Papež, ki se je poškodoval v rudotopilnici; Louis Pelc, se je poškodoval v jeklarni. — V zdravnikovi oskrbi sta Ant. Marolt iz Leadvilla in Joe Klarič od tukaj. Joe Pečak, ki si je nogo pokvaril v topilnici, je toliko okreval, da so ga izpustili iz bolnišnice.

Canon City. — Po kratki in mučni bolezni je umrl tu Peter Štule v starosti 53 let. Ker ni spadal k nobenemu podpornemu društvu, mu je pa tukajšnja unija št. 2850 dne 23. junija priredila krasen pogreb. Pogreba so se udeležili skoraj vsi rojaki in štrajkarji, ker ranjki je bil tudi dober član premogarske organizacije U. M. W. of A. Bodi mu lahka zemljica. — Omeniti moram tudi, da je bil ranjki ameriški državljan.

KANSAS.

Franklin. — Dragi rojaki, naznanjam vam, da gre pri nas grozno slabo z delom. Če kdo napravi dva ali pa tri šihte na teden, je lahko vesel. Vročina je zelo huda, da je skoraj ni mogoče prestajati. Pred kratkim je umrl tukaj povsod priljubljeni rojak Alojzij Korošec. Zapušča več sorodnikov. Naj mu bo lahka zemljica!

OHIO.

Cleveland. — Poročila sta se Josip Est in Josipina Kranjc.

PENNSYLVANIA.

Crabtree. — V naši naselbini gre z delom tako slabo, da skoraj slabše iti ne more. Že šest ali sedem mesecev ne zaslužimo toliko, da bi imeli za hrano in stanovanje.

— Društvo sv. Antona Padovanskega št. 71. K. S. K. J. je izgubilo iz svoje srede sobrata Fr. Bizjaka. Dne 19. junija ga je tako pobilo v premogokopu, da je po preteku enega tedna umrl. Bil je povsod splošno priljubljen, kar je pričala velika udeležba pri pogrebu.

P. v. m.!

Ralphton. — Dne 19. junija je nemila smrt pobrala priljubljenega rojaka Janeza Ribiča. Zjutraj je šel še zdrav in vesel na delo, okoli enajste ure se je pa utrgal nad njim kamen in ga do smrti pobil. Doma je bil iz župnije Reichenburg na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki je bival približno 12. let. Bil je član treh društev, ki so mu priredila 21. junija krasen pogreb. Pogreba se je udeležila velika množina rojakov. alujoči soprogi in ostalim sorodnikom najiskrenejše sožalje!

Cuddy. — Dne 25. junija zjutraj je vstal Lovrenc Slivnik, doma iz vasi Rešice, občina Bled, iz postelje in se približal spečemu Jožefu Žagarju, s katerim sta se prejšnji večer pri pijači nekaj prepirala. Ko se je prepričal, da trdno spi, mu je zasadil dolg kuhinjski nož do ročaja v vrat. Nesrečnež, ki je doma iz Prizida, je po par minutah izdihnil svojo dušo. Morilca so že aretirali.

To je zopet vzgled, kam pripelje človeka alkohol. Koliko manj zločinov bi bilo, če bi ne bili Slovenci tako dobri njegovi prijatelji! Rojaki, ogibljite se ga!

POSLEDNJI BOJI ZA MEKSIKANSKO CESARSKO KRONO.

Zgodovinski spis.

Priredil za "N. V." **Milutin.**

(Dalje).

Ni se še danilo — prvo težko delo je bilo prestano, kakor tudi ognjeni krst. Na stotine meščanov je prihitelo na utrdbe, nas pozdravljalo in se veselilo z nami. Toda to je bilo prenagljeno in naša zmaga samo vsled tega mogoča. ker nas je naskočil sovražnik brez topništva. To je pa kmalu dobil in krvava igra se je morala nadaljevati.

VII.

VSA BATERIJA ZA STEKLENICO KONJAKA.

Nepričakovani odpor, na katerega so naleteli uporniki pri naskoku na trdnjavo Vera Cruz, jih je vendar presenetil in nekaj časa so se previdno izogibali žrel naših topov; zato pa nas je sovražnik na drug način vznemirjal ter nam nagajal. Po dnevi se je vedno pokazal v močnih četah, prihajal kakor za odprt boj do strelne daljave, izstrelil tam svoje puške ter se potem počasi v pravilnih vrstah umaknil. Za temi četami se je tudi tam formirala v voje pehota, med katerimi so se podili konjeniki. Časih se sovražniku ni zljubilo priti doli na planjavo, ampak se je zbral na prvih višinah k "tierra templada", toda vedno v kolikor mogoče velikem številu. Ponoči nas je redno obiskal, časih pred polnočjo, časih pozneje. Tudi tam nam je tudi nagajal vso noč.

To je bila za nas dobra šola, in kar je največ vredno, ni bila v zvezi z nobeno nevarnostjo. Infanterijska posadka in konjeništvo se je dobro vadilo pri izpadih iz trdnjave, in tudi topništvo je imelo lepo priliko se naučiti streljati. To je bilo pa tudi potrebno. Vsi topovi so se basali od spredaj, vizirskih nastavkov pa ni bilo; vizirali smo približno. Vsak top smo morali za posamezne naboje še preizkusiti, astreljiva nismo hranili, ker ga je bilo povsod v izobilju. Tako smo polagoma spoznali, kako daleč nosijo naši topovi, napravili za vsakega vizirski nastavek in dosegli v primeroma kratkem času čisto dobre uspehe. O tem sledeča primera.

Za trdnjavo nedaleč proč je nametal sovražnik nasipe ter se tam udomačil; to je bilo severozapadno od forta Concepcion in je kmalu postalo zbirališče upornikov. Sovražnik si je tam kuhal ter šotoril ponoči, kar smo sklepali iz dvigajočega se dima in ponoči plapolajočega ognja. Iz fortov Concepcion, San Juan in San Javier je bila najlepša prilika streljati na to taborišče, toda nobenemu od nas se ni posrečilo do začetka meseca aprila poslati kako kroglo v kotlino. Krokle so se ali prej zarile v pesek, ali pa preletele taborišče. Toda pokazati sovražniku kaj znamo, je hotel posebno nek avstrijski podčastnik na fortu Concepcion.

Dne 4. aprila 1867 popoldne je z mojim dovoljenjem zopet začel s svojimi poizkusi. Otvoritev ognja na kateremkoli fortu je vedno privabila španske častnike. Tudi to pot so prišli s infanterijskim polkovnikom Roja, ki se je tudi izdajal za dobrega topničarja. Podčastnik je že oddal tri strele, a nobeden ni zadel. Po vsakem strelu si je napravil podčastnik znamenje na vizirju, katerega je sam napravil, ne da bi se brigal za nasvete Špancev. Zopet je ustrelil in krogla se je zarila v greben proti nam obrnjene sipine.

"He, sargento, alze, alez Usted la pieza!" (hej, dvignite, dvignite top!) je zaklical polkovnik Roja, šel k topu ter ga hotel sam nameriti. Podčastnik ga je pa prav po ličansko zavrnil — bil je Hrvat — in to je bila še sreča, da sem ga razumel samo jaz, ga ne baš nežno odrinil, nameril in ustrelil. Hudopok, nato še eden V sovražnikovem taborišču se je dvignil dim, prikazali so se konji brez jezdecev divje se podeč okoli, in kmalu potem žene z otroci ter vojaki, vse v smešni mešanici. Kaj se je zgodilo? Krogla je udarila v veliki taborišču ogeni, se razletela in napravila že če ne toliko škode pa vsaj velikansko zmešnjavo. Kaj je bila posledica? Najprvo so se španski gospodje uljudno poslovili in "chinacos" so to popoldne zadnjič slišali zasmehljive popevke s sipin.

Prihodnji dan smo opazili nenavadno živahno pripravljanje na sovražnikovi strani. Stara igra se je sicer ponovila, toda opazili smo nove uniforme, nove prapore in vsako jutro smo videli nove nasipe na pobočjih sprednje terase. Poizvedovanje od naše strani je ostalo brez uspeha. Dne 17. aprila, ravno štiri tedne po odhodu zadnjih Francozov, nam je sovražnik res pripravil lepo presenečenje, ker je okoli štirih popoldne začel streljati iz treh topov na nas. Takoj so se napolnile bastije in forti s častniki vseh vrst, da vidijo uspeh sovražne baterije. Nas se je lotilo precejšnje razburjenje, ker smo se morali sedaj pripraviti še na drug način napadov, kakor doslej. Naš strah se je pa kmalu izpremenil v veselost, ko smo opazili, da je sovražnikovo topništvo še veliko, veliko slabše kakor naše. Krogle so deloma preletele trdnjavo ter padle v morje, deloma so izgubile moč že sredi pota ali so pa neškodljivo padle pred trdnjavsko zidovje. Kmalu nam je postalo očito, da so vsi trije sovražnikovi topovi neenakega kalibra, krogle pa ene in iste velikosti. Pod takimi okolnostmi je pač razumljivo, da nismo takoj izpolnili nekoliko prenagljenega povelja trdnjavskega poveljnika: "vsi forti v strelni črti naj otvorijo ogenj ter razdenejo sovražno baterijo." Z nasprotnikom smo se po španski navadi hoteli nekoliko ponorčevali. Prsobrani bastij so bili vedno natlačeno polni naše infanterijske posadke, ki so tu peli posmehljive pesmi, tam pa zopet pozivali nasprotnika, naj pokaže svojo umetnost "con las piezas"; ako se je sovražnik res dal zapeljati in je ustrelil iz topa, so se zabavljači kakor na povelje odkrili ter držali svoje širokokrajne slamnike nasproti; na nekem drugem fortu so se obrnili ter pokazali sovražniku zadnjo plat.

(Dalje prihodnjič.)

Našim gospodinjam!

Med trgovinami je velik razloček, in slovensko ljudstvo bo gotovo najboljše in najpoštenejše postreženo v edini slovenski naselbini na hisholm. Mi vemo, kako težko Slovenci služijo denar; mi vemo kaj potrebujejo za življenje, in mi smov selej pripravljeni postreči jih z najboljšim blagom po kolikor mogoče nizkih cenah. Pridite in prepričajte se!

Pesavento & Stonich, grocerija
Chisholm, Minn.

VAŽNO ZA ROJAKE.

Kdor hoče imeti dobro narejeno obleko naj pride v mojo krojačnico. Imam mnogo vzorcev vsakovrstnega blaga, da si lahko vsak izbere. Cene primerne za delo jamčim. Imam v zalogi tudi vsakovrstno opravo.

Frank Žagar.
krojač in trgovec,
Chisholm, Minn.

M. J. MURPHY, predsednik. GEO. L. BROZICH, blagajnik.

THE FIRST STATE BANK OF ELY

PRVA DRŽAVNA BANKA, ELY, MINN.

se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestuje po

3% od sto

od dneva vloge.

Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznano Union Investment Co. iz Minneapolisa, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas

absolutno varne.

DENAR V STARO DOMOVINO pošiljamo vsak dan in naše cene vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela.

Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih. — Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE,
Northwestern Passenger Agent, ST. PAUL, MINN.
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice in parnika.

Prvi in centralni oddelek Gary-ja

sta kraj jeklarne v Minnesoti, sta edina kraja, ki se držita in ki sta ustvornice MINNESOTA STEEL KOMPANIJE, ki stane $25,000,000. V tem okraju so in je že vstanovilo tisoče jeklarskih delavcev svojo domačijo. Izvrstne prilike za vsakovrstno trgovino.

Stanovanjske lote merijo 30 in 33x100 čevljev in stanejo od $250.00 naprej, in sicer $25.00 do $100.00 naplačnine, ostanek v mesečnih obrokih po $10.00 do $15.00. — Trgovske lote od $700.00 naprej, četrtina naplačnine, ostanek $25.00 na mesec. Cene so take, da sedaj lahko še vsak kupi.

Prebivalstvo šteje že danes 2000, konec tega leta štelo bo 7500. — Ta moderna izboljšanja, tako da lahko sami izračunite, kaj bo to pomenilo kolikor se tiče zvišanja cene; zato kupite sedaj.

Za popolne podatke pišite ali se pa zglasite na

Gary Land Company
202 Palladio Building Duluth, Minn.

ZASTOPNIK ZA EVELETH
Max Volčanšek, Jones Street, Eveleth, Minn.

Najgotovejši zaslužek

je gotovo na farmi, in zato je tudi denar najbolje naložen na zemljišču. Če imate zemljišče, imate domačijo in imate zagotovljen kruh; nič vas ne briga, če so časi dobri ali slabi, če so stavke, izpori in brezdelnost v industriji. Vi ste neprizadeti, vi imate stalno delo in stalni zaslužek, in kar storite je v vašo korist, ker je zemlja vedno več vredna, če se čisti in obdeluje in spreminja v lepo farmo.

Kupite od kompanije, ki lasti zemljo, in je pripravljena vam pomagati, če potreba. Duluth & Iron Range železniška kompanija je vstanovila že več lepo se razvijajočih naselbin po St. Louis county, Minn. Zemlja se zamore kupiti od $15.00 naprej na lahka odplačila. Pišite za podrobnosti v slovenskem jeziku na:

L. B. ARNOLD, Land Commissioner
110 Wolwin Building Duluth, Minn.

V založbi Narodnega Vestnika je dobiti

DELAVSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTO

(Minnesota Workmen's Compensation Act)

Cena 30 Centov

Navodila kako postati državljan

Cena 15 Centov

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Zlato poroko sta obhajala v Zagorju na Krasu Alojzir Fatur, gostilničar in njegova žena Ivana v sredini svojih mnogih sorodnikov. Oba sta še zdrava in krepka.

Umrla je v ženski bolnici v Novem mestu občespoštovana gospa Josipa Dularja, posestnika in mlinarja v Vavtivasi. Truplo ranjke so prepeljali iz Novega mesta na domače pokopališče v Vavtivasi.

Utopljenca, 40—45 let starega, so našli te dni zjutraj v Mostah. Truplo je bilo v vodi osem dni. Isti je neki čevljar Bergant iz Opekarske ceste, ki je izginil pred enim tednom.

Nesreča pri ostrem streljanju na Notranjskem. Nedavno tega se je prigodilo tudi več nezgod pri ostrem streljanju okrog Št. Petra na Notranjskem. Eden topničarjev si je nogo zlomil, drugega so povozili, tretjega so ranili na glavi. Na poljih in gozdih so napravili vojaki mnogo škode.

Beg prisiljencev. Dne 12. m. m. zjutraj na vse zgodaj sta za časa molže skozi okno hleva deželne pristave na Kodelovem pobegnila pri Golovcu prisiljenca Rieder Gabrijel, star 27 let, pristojen v Kufstein na Tirolskem in Berenter Fr., 24 let star, pristojen v Bregenc na Predarlskem. 13. junija pa je pobegnil iz Most od košnje prisiljenec Jos. Podlesnik, pristojen v Sv. Križ pri Krškem, 31 let star.

Starinoslovec Jernej Pečnik je 12. junija 79 let star umrl v Streliški ulici št. 10 v Ljubljani. Mož je prejšnja leta po celem Kranjskem zlasti po Dolenjskem, z velikim uspehom preiskoval prazgodovinska oziroma rimska grobišča in gomile ter izkopal marsikatero dragoceno stvar, ki sedaj blišči v kranjskem deželnem muzeju Rudolfinum. Izkopnine je pošiljal nekaj časa tudi na Dunaj. — Bil je markantna oseba. Iz skromnih začetkov in razmer si je s svojim raziskavanjem znal pridobiti med starinoslovci ime in ugled. — Bodi mu zemljica lahka!

Umrl je dne 12. junija po dolgi in mučni bolezni občeznani in simpatični gostilničar "Pri belem Kranjcu", gospod Josip Poderžaj v najlepši moški dobi, še ne prav 35 let star. Prejšnji mesec mu je umrla žena in sedaj je tudi njemu zapravila smrt tragičen konec.

Otrok utonil. Mesarja Skubeca otroci so se igrali dne 10. junija blizu Kulpe. Štiriletni fantek je hotel za škafom v vodo. Voda ga je odnesla. To videvša tega petletna sestrica skoči za bratcem in tudi njo voda odnese in ju nese nekaj 100 metrov daleč. Fant je ležal na trebuhu, zato je utonil. Deklet pa je voda nesla na hrbtu naprej, in so jo o pravem času rešili. Mati otrok se je nahajala v Novem mestu. Prišedši domov je nesrečo videla in si je hotela tudi ona prerezati nit življenja.

Nesreča. Mesarju Pavlu Hajderju v Novem mestu je zdrobila v njegovem kamnolomu skala desno nogo pri stopalu. Odrezali so mu palec in tudi druge prste pri členku.

Toča uničevalka. Iz Štange pri Litiji: Velika nesreča je zadela v sredo, dne 10. junija, v prvi popoldanski uri znano božjepotno faro sv. Anton v Štangi pri Litiji. — Ravno, ko se je vse pripravljalo na praznik sv. Rešnjega telesa in farno žegnanje sv. Antona, so se po soparnem predpoldnevu pridrvili pogubonosni oblaki od jugovzhoda in zbrali nad Štango ter vsuli ledenega zrnja na letos posebno bogate poljske in vrtne pridelke s tako vehementno silo, da je bilo tekom dobre četrt ure vse pobeljeno kakor pozimi, in pod kapom cele vode toče. — Letos se je naš revni kmet po več zaporednih slabih letih nadejal zopet kaj boljšega pridelka, tako na polju kakor zlasti bogate sadne letine, na, v teku četrt ure mu je zopet uničena vsa nada.

Tajnostna smrt neznanke. Na vrtu barona Lazarini v Vallburgu pri Smledniku je našel dne 5. julija tamošnji služabnik gosposko oblečeno mlado damo, ki je tičala v grmovju in skoraj umirala. Po njenem bljuvanju soditi, je morala imeti težko želodčno bolezen. — Govorila je hrvatsko in večkrat ponavljala: "Mora me živeti." Nahajala se je več dni pri gradu. Kaj jo je pripeljalo tja, je zagonetno. Občinski sluga jo je s težavo spravil na gostilno Janeza Hočevar, odkoder so jo prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. Čez teden dni je v bolnišnici umrla.

Obešenec nad železniškim tirom. Dne 6. junija popoldne ob pol 5. uri je zapazil strojevodja tovornega vlaka, vozečega iz Logatca proti postaji Verd, da leži na desnem železniškem tiru neki neznanec. Vlak je strojevodja takoj vstavil. Osobje vlaka je spravilo neznanca, ki je bil nezavesten s tira. Ko so ga spravili k zavesti, je tožil, zakaj ga niso povozili, češ, da ima neozdravljivo bolezen. Pravil je, da mu je sežanski zdravnik rekel, da ima neozdravljivo bolezen in če gre v bolnico, ga bodo pa itak obesili. To je moža — seveda razburilo, da je šel na most nad železniškim tirom, vzel vrvico, kakršno se rabi za povezovanje sladkorja in se ž njo obesil na vrhu mosta. Vrvica je bila samo kak poldrug meter dolga ter se je pod težo trupla odtrgala, vsled česar je nesrečnež padel na železniški tir. Osebni vlak, ki pripelje ob pol 7. uri zvečer v Ljubljano, ga je pripeljal s seboj. Oddali so ga v deželno bolnišnico. Samomorilec je 47letni poljski delavec Josip Orel iz Vremenskega Britofa. Pri nevarnem eksperimentu si je zlomil levo roko ter dobil tudi težke notranje poškodbe.

Umrli so v Ljubljani: Dne 12. junija: Jernej Pečnik, starinoslovec, 79 let, Streliška ulica 10. — Josip Podržaj, gostilničar, 35 let, Sv. Florjana ulica 4. — Dne 13. junija: Fran Potokar, biv. mizarski pomočnik, 60 let, Radeckega cesta 9. — Dne 14. junija: Frančiška Poka de Pokafalva, žena umirovljenega poštnega kontrolorja, 71 let, Gledališka ulica 2. — Terezija Trontelj, zasebnica, 73 let, Radeckega cesta 9. — Leopold Gorjanc, rejenec, 3 mesece, Opekarska cesta 37. — Matija Slivnik, c. in kr. lovec, 24 let, Zaloška cesta 29 (garnizijska bolnica). — Dne 15. junija: Neža Štefan, bivša branjevka, 85 let, Sv. Petra cesta št. 23. — Elizabeta Lesjak, hči poštnega poduradnika, 18 let, Tržaška cesta 21. — Anton Krese, strojarski pomočnik, 21 let, Sv. Petra cesta 74. — Dne 16. junija: Fran Križnar, bivši hlapec-hiralec, 74 let, Radeckega cesta 9. — V deželni bolnišnici: Dne 12. junija: Ivan Rus, dninar, 55 let. — Dne 13. junija: Franc Završnik, pomožni uradnik, 19 let. — Ivan agar, delavec, 40 let. — Dne 14. junija: Terezija Gestrin, krojačeva žena, 40 let. — Alojzija Čuk učiteljeva žena, 46 let.

Delavec zaklal svojega tovariša pri delu. Dne 2. junija popoldne ob pol 3. uri se je odigrala v Pollackovi tovarni (usnjarni) na Sv. Petra cesti v Ljubljani grozna žaloigra. Dne 29. septembra 1893. v Homu rojeni ter v Št. Rupert, okr. Krško, pristojni, na Poljanski cesti št. 60 stanujoči usnjarski pomočnik Anton Krese ter oženjeni Mihael Blaš, oče treh otrok, ki je stanoval v Zgornji Šiški, sta bila v tovarni skupaj zaposlena, se nista iz neznanega vzroka (baje ker je bil Krese boljše plačan) nič kaj dobro razumela ter prišla popoldne do malega besedičenja. Pri tem pa je Blaš pograbil dolg oster nož ter zabodel z njim Kreseta v vrat, kateremu se je vlila kri in je takoj padel in na mestu umrl. Rana na levi strani vratu je bila velika in zevajoča, podobna od vročine razpokani zemlji. Kri je iz nje drla curkoma in v kratkem je odtekla in je postal Krese bled ko zid. Na lice mesta poklicana policijska komisija je odredila, da so truplo zaklanega Kreseta odpeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Morilec Blaš je pa takoj po storjenem zločinu odšel iz tovarne z namenom, da se sam javi policiji, a je bil že med potjo aretiran, potem pa izročen deželnemu sodišču. Blaš ob času zločina baje ni bil popolnoma trezen. Krese je bil letos potrjen k vojakom, kamor je imel oditi v jesen, a mu je Blas v svoji nepremišljeni naglici za vedno prerezal nit življenja. Blaš pride na zatožno klop pri prvem porotnem zasedanju. Morilec Blaš je bil eden največjih klerikalnih razgrajačev in nasilnežev. In tako gre v klasje Krekov nauk....

PRIMORSKO.

Tatvina. V noči od 13. na 14. junija so ukradli iz staje vse ovce — osem — Stipanu Pauletič v vasi Grgorci, župe Kringe. Ta kmet je velik revež in poln dolga. Z ovcami so mu vzeli vse.

Utopljenec en mesec v morju. V soboto, dne 6. junija, so zagledali mornarji v vojni luki na površini plavati neko stvar. Ko so prišli s čolnom bližje, so opazili, da gre za utopljenca, kateri je moral biti že dlje časa v vodi. Ko so truplo izvlekli iz vode, je komisija v utopljencu agnoscirala pomorščaka Alfreda Petroviča, ki je padel pred enim mesecem s krova vojne ladje "Radetzky" in utonil.

Izkopan denar cesarja Konstantina Velikega. Na neki njivi pri Vrsarju na otoku Čresu, so te dni izkopali štiri rimske denarje in en beneški novec. Denarji so jako dobro ohranjeni in se podobe prav dobro poznajo. Med izkopanimi denarji je tudi mal novec cesarja Konstantina Velikega, ki ima na eni strani podobo velikega cesarja, na hrbtu pa tempel rimskega boga Jana. Dva druga denarja sta iz časov rimskega cesarja Honorija.

Dveleten otrok utonil v banji. V en meter globoki banji je utonil dveleten otrok Jožek Kranjc iz Lonjefa št. 225. Otrok se je okrog banje igral in izgubivši ravnotežje, je padel v banjo, kjer je utonil. Mati je sinčka šele čez pol ure pogrešila. Vsi poskusi, ga oživeti, so bili brezuspešni. Na lice mesta je došla sodna komisija.

Poizkušen samomor. V Trstu je izpila 38-letna babica Adela Sbaizero v samomorilnem namenu večjo množino karbolne kisline. Domači so poklicali zdravnika, ki ji je izpral želodec. Pustil jo je v domači oskrbi. Vzrok poizkušenega samoumora ni znan.

Žepne tatvine ob priliki procesije. Najlepša prilika za žepne tatove so razne gnječe, posebno pa cerkvene slavnosti. To je izvedel tudi urednik "Oesterreichische Volkszeitung", ki je v Trstu stal na Borznem trgu ter zamaknjen gledal procesijo. Ko je procesija minula, je opazil da mu je neki neznan, spreten žepni tat ukradel s telovnika zlato verižico in zlato uro v skupni vrednosti 140 K. Naznanil je dogodek policiji. Ravno tako se je pripetilo tudi nekemu Ivanu Paulinu, ki je na trgu Sv. Jakoba gledal procesijo. Tudi njemu je ukradel neznan žepni tat uro in verižico, vredno oboje nad 200 kron.

Otrok pod vozom. V ulici Canonica v Gorici je prišla pod voz petletna deklica Kumar. Eno kolo ji je šlo čez noge. Izpod voza jo je potegnil nek agent. Dekletce ni zadobilo hudih poškodb.

Nadebuden mladenič. Na južnem kolodvoru v Trstu so aretirali 15-letnega vajenca Jožefa Godlara iz Zagreba, ki je ušel pod pretvezo, da ga zasledujejo in trpinčijo nastavljenci tvrdke Kastner in Oehler v Zagrebu. Da je lahko pobegnil, je ukradel dekli, ki je služila pri njihovih starših 180 K gotovine in hranilno knjižico, od česar je 50 K že porabil za vozne stroške in za obleko. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Nesreča v podgorski papirnici. V podgorski papirnici "Leykam-Josefsthal" so popravljali te dni parni kotel. Pri tem je udaril par delavca Feliksa Tohmarja ravno v obraz in ga hudo ožgal. Ponesrečenca so prepeljali v goriško bolnišnico.

Slovenski vojaki v Albaniji. Kakor znano, so prideljeni slovenski vojaki pešpolka št. 97 kot obrambni detachement mednarodni komisiji, ki določuje meje albanski kneževini. Vojaki dobivajo 5 kron dnevno. — Slovenski fantje so pri mednarodni komisiji splošno priljubljeni vsled svojega veselega značaja in zaradi jezikovnega znanja. Nadarjenost naših vojakov po priznava tudi neki italijanski stotnik, rodom iz Vidma. Obširno je opisal slovenske vojake v pismu na svojega očeta-trgovca, ki je potem njegovo pismo pokazal tudi tržaškemu slovenskemu trgovcu F. R. V pismu pravi o slovenskih vojakih: "Čuditi se moram tem Slovencem-vojakom, ki vzbujajo v meni veliko občudovanje. Slovenci morajo biti zelo nadarjen narod. Ti ljudje govore vse jezike. Med seboj govore slovensko, s svojim poveljnikom nemško, z menoj govore italijansko bolj razumljivo kakor naši "popolani" (kmetje). Ko smo bivali v Skadru, so s prebivalstvom govorili albansko (najbrž srbsko! Op. ur.), in ko smo prišli v bližino Djakova, so tam govorili z ljudmi srbsko, peli črnogorsko himno "Onamo, onamo" in plesali z njimi srbski ples kolo."

Prvomajniški dogodki pred sodiščem. Pred tržaškim deželnim sodiščem je bila 15. junija dopoldne prva večja obravnava zaradi majniških dogodkov. Zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe se je moral zagovarjati pred kazenskim senatom slovenski mizar Benedikt Pečar, ki je obtožen, da je na 1. maja z nožem oklal na smrtnonevaren način nekega Morterra. Pečar se zagovarja, da je to storil v silobranu, ker so bili njega in njegovega tovariša, za katerega ime pa ne ve, napadli štirje Italijani, med njimi tudi Morterra. Z nožem je bil pognal v beg tri Italijane in se potem branil pred Morterrovim napadom, ki je šel nadenj s palico. Stražnik je aretiral prvič le Morterro, na ovadbo nekega Gazzarija pa je bil potem Pečar aretiran na Velikem trgu. Obravnava je bila zelo živahna in je prišlo večkrat do burnih debat med zagovornikom Pečarja dr. Žerjavom in zastopnikom zasebnega udeleženca dr. Robo. Ker glavna priča Motrerra ni bil pomotoma povabljen na razpravo, je bila vsled tega razprava preložena na 19. t. m. Obenem se pozivlja, da se zglasi dotični Slovenec, Pečarjev tovariš, da priča o dogodkih glede napada na Pečarja od strani Italijanov.

ŠTAJERSKO.

Bratu odtrgal uho. Brata Anton in Karel Polajnar v Hočah pri Mariboru sta se nekaj stepla. V pretepu je Anton udaril Karla s ključem po glavi tako hudo, da mu je uho odtrgal.

Zaprli so v Slovenski Bistrici nekega Jurija Cesar, ki je izvršil vse polno tatvin.

Ubil se je v Spodnji Rečici pri Laškem trgu posestnik Martin Zupan. Padel je v neko jamo tako nesrečno da si je zlomil hrbtenico in je bil na mestu mrtev.

Poskušen samomor. V Mariboru se je te dni poskusil ustreliti četovodja Supan pri 22. stotniji 7. infanterijskega polka. Težko ranjenega so spravili v vojaško bolnico. Vzrok poskušenega samoumora ni znan.

Slovenec — generalni major. — Polkovniku v pokoju Josipu plem. Leskošeku, rojaku iz Mrzle Planine na Štajerskem, podelil je cesar značaj generalnega majorja.

Umor. Iz Možice pišejo: Sel tukajšnje rudniške uprave je nesel 8000 kron denarja za tedenske plače delavcem k rudniku. Med potoma pa je bil ustreljen in oropan. Ves denar mu je bil vzet. Ko so našli mrtvega sela na cesti, so takoj zasledovali morilca. Brzojavno so zahtevali policijskega psa. Toda že prej so zasledili morilca. Piše se Janez Germovnik. Denar so še dobili.

Škocijan v Podjuni. V listnjaku posestnika Mihe Ražuna, po domače Erjaka, je nastal ogenj, kateremu je podlegel listnjak in hlev. Ker je bil veter, je vdaril ogenj tudi na hišo Jožefa Kranjca, po domače Matajdlna in je uničil tudi Matajdlovi poslopji. Skoraj vse je posestnikoma pogorelo. Ražun ima 15,000 K škode, Kranjc pa 1600 K, zavarovana pa sta bila le za 8000 in 9000 kron. Ogenj je nastal, ker se je igral štiriletni deklin otrok z vžigalicami in zanetil nastel v listnjaku. Tudi hiši Florijana Škofa in Lovrenca Muellerja ste bili v nevarnosti.

Umrla je v Laporjih pri Slovenski Bistrici učiteljeva soproga učiteljica gospa Milena Kopriva, v 34. letu starosti.

Wastian odložil državnozborski mandat. "Marburger Zeitung" poroča, da je poslanec dr. Henrik Wastian odložil državnozborski mandat, da bi ne zastarelo kazensko sodno postopanje proti njemu, ker se snide državni zbor šele jeseni. Obenem je tudi odložil mesto podžupana v Mariboru, a obdržal mesto občinskega svetovalca. S tem korakom je zadeva, ki je svoječasno dvignila mnogo prahu (Wastiana so namreč obdolžili, da je v neki graški knjigarni kradel knjige), prišla v zadnji štadij. Tekočega meseca se bo Wastianovo perilo bržkone že pralo pred sodiščem.

Graški župan odstopil. Graški župan dr. pl. Fleischhacker je odstopil. Vzrok so razmere v graškem občinskem svetu, kjer zastopniki uradništva in socialne demokracije nastopajo skupno proti meščanski manjšini.

Preobila žetev bele žene. Velika Nedelja: Mesec majnik je bil usodepoln za našo faro. Priklatila se je od nekod škrlatica in neusmiljeno morila mlado življenje. Otrok je umrlo v pretečenem maju 12 in 4 odrasli; narodilo se jih je deset. V šoli ni pouka; smrt je pobrala tudi štiri šolarje ter jih presadila kot mlade cvetke v rajski vrt. Po fari leži vse polno malih bolnikov, mrtvaški zvonovi skoro neprestano pojejo.

KOROŠKO.

Nezgoda. Iz Št. Ruperta pri Beljaku stisnila sta v tamošnji pivovarni 2 valarja delavcu Andreju Krappingarju tako roko, da so mu morali odrezati v bolnišnici par prstov.

Otrok skoraj utonil. Pri Volšperku je padel v neki potok otrok strokovnega učitelja I. Pilgrama. K sreči je to opazil neki mizarski pomočnik, ki je skočil v potok in rešil otroka sigurne smrti.

Žrtev lahkomiselnosti. Pred dalj časa igral se je 10letni sin kočarja Kristjana Mesnerja iz Šmarjete v nekem gozdu. Medtem pa je šel 26-letni hlapec Repnik na bližno pobočje ter sprožil kamenje, ki je zadelo 10letnega dečka ter ga precej poškodovalo. Dobil je težke telesne poškodbe na glavi, vendar se pa poškodbam ni pripisalo mnogo pomena, ker je bil deček drugače popolnoma zdrav. V zadnjem času pa je jel hirati in je 8. t. m. umrl na posledicah težkih poškodb, ki jih je zadobil vsled lahkomiselnosti hlapca.

Naplavljena žrtev povodnji. Dne 7. tm. sta šla dva hlapca na sprehod ob Dravi pri Baldramsdorfu. Zapazila sta na nekem kolu neko moško truplo, ga potegnila na suho in obvestila županstvo. Oblasti so nato konstatirale, da je truplo identično z enim onih petih delavcev, ki so pri zadnji povodnji utonili. Je to 28letni Matija Mandler, čigar truplo so prepeljali v domovno občino.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo

Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: John Intihar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 715.
I. tajnik: Frank Peterlin, Box 706. II. tajnik: Anton Lavrič.
Blagajnik: Josip Francelj, Grand Av.

Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. Math. Hrovat za mesto.
Gregor Gregorčič za Spruce Loc. Frank Platnar.

Nadzorniki:
John Tanko. Frank Štrukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.

Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Ti prihraniš denar ako pošiljaš denar v staro domovino po Miners State Bank

Veliko ljudi ve za naše nizke cene, in ti se poslužijo v svojo korist naše banke pri pošiljanju denarja v staro domovino. Zakaj ne bise tudi ti? Ako plačuješ več, nego spodaj navedene cene, si izkoriščan.

50 kron	$ 10.35
100 kron	$ 20.50
200 kron	$ 41.00
500 kron	$102.35
1000 kron	$204.25

V zgoraj navedenih cenah je vpošteta poštnina in "money order". Ako primerjaš naše cene z drugimi ter k istim prišteješ poštnino in stroške za "money order" (denarno nakaznico), prišel boš do zaključka, da so naše cene najnižje.

Za priložnost tistim, katerim je nemogoče čez dan priti do nas, bode **MINERS STATE BANKA** odprta vsako **sredo** in soboto od 7. do 8. zvečer in ravno tako ob **plačilnih dneh.**

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Plačuje 3% od hranilnih vlog. — Zavaruje poslopja.

Naročajte se na največji slov. polutednik "Narodni Vestnik".

Sezite v spodnji predal pisalne mize

in vzemite Vaš navadni čik PEERLESS tobaka. Mož, ta tobak Vas bo zadovoljil. Je ravno tak kot je bil pred leti — ko ste še delali zunaj na prostem, predno ste začeli delati znotraj. In navada na PEERLESS je dobra navada.

Naravni, sladki, sočnati čik ali bogato dišeče kadenje je mogoče doseči le iz pristnega Kentucky tobaka, ki je staran tri do pet let, da se dobi iz njega vso milobo in sladkobo, ki je v

PEERLESS

Long Cut Tobacco



PEERLESS je naravni tobak za možke, kateri zahtevajo, da jim žvečenje ali kadenje daje zadovoljstvo. Tudi Vam se zljubi tobaka večkrat in slabi tobak Vam ne bo dal nikdar zadovoljstva.

Vi morate imeti Vaš PEERLESS. Isti je zadovoljiv kot dobri obed. Bil je na trgu skozi 50 let in je še danes najpriljubljenejši tobak mož, ki so čili in čvrsti.

Če ga boste pokusili le en teden, Vas bo tako zadovoljil, da se ne boste hoteli ločiti od PEERLESS.

Na prodaj v vseh tobakarnah v zavojih po 5 centov.

Druge velikosti, 10c, 20c in 40c v zavojih in 45c v kositerni škatlji.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.

Rates on application

Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo in Canado za celo leto	$3.00.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street,

Duluth, Minn.

Telephone, Melrose 1113.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

PO ATENTATU.

Kakor blisk naglo se je v nedeljo raznesla po vsem svetu vest, da je bil na ulici ustreljen Fran Ferdinand, dedič avstrijske in ogrske krone, in da je našla njegova soproga, kneginja Hohenberg smrt na njegovi strani.

Storilca sta, kakor sama zatrjujeta, Srba, atentat ima politično ozadje. Posadka v Bosniji je bila namreč pred kratkim ojačena, da bi bil srbski napad že v naprej zelo otežkočen. Sploh je pa znano, da so bili avstrijsko-srbski odnošaji vedno zelo napeti, posebno pa še, ko je Avstrija po svojih bistroumnih politikih za časa balkanske vojne kazala tako sovraštvo do Srbije, da so začeli opravičeno smatrati Srbi Avstrijo za svojo največjo sovražnico.

Sploh vodi Avstrija tako nesrečno politiko, da imajo različni narodi, posebno pa še slovanski, dovolj vzrokov se pritoževati. Ko je Avstrija l. 1908 anektirala Bosno in Hercegovino proti berolinski pogodbi, bi kmalu nastala vojna s Srbijo. Nevarnost je bila odstranjena v zadnji uri, kar se je zahvaliti edino-le staremu avstrijskemu cesarju. In mesto, da bi skušala Avstrija si pridobiti zaupanje večinoma slovanskega prebivalstva v okupiranih in pozneje anektiranih deželah, je dovolila tamošnjim Lahom in Nemcem, da so se prešerno vsedli za obloženo mizo, domačinom Slovanom je pa tuintam vrgla kako kost. Da je postalo prebivalstvo nezadovoljno, je umljivo, in posledica tega nezadovoljstva je bil atentat.

Napad obsojamo, kot obsojamo vsako nasilje. Pomisliti je pa treba, da sta izvršila atentat mladeniča, ki se niti ne moreta zavedati svojega strašnega dejanja. Rodoljubje in mladeniška neizkušenost je potisnila atentatorju orožje v roke, in ravno ta mladost — Princip je star šele 18 let — nekoliko oblažuje njegov zločin. Taki mladi ljudje pač ne znajo brzdati svojih čutil, in velika nerodnost je kmalu storjena. V prvi vrsti je tedaj za ta zločin odgovorna vlada sama, oziroma oni brihtni politiki, ki bi radi vse Slovanstvo uničili na en mah, ki v resnici sejejo veter, a žanjejo vihar. Vsaka sila zadene na odpor, mogoče bode ta atentat privedel gospode za zeleno mizo do prepričanja, da tako ne more iti naprej, da se nad dvetretinjska slovanska večina v Avstriji ne da tiščati ob tla.

Kako se bodo sedaj razvile razmere v Avstriji, je mogoče pač le ugibati. Umorjeni Fran Ferdinand je bil dobro pripravljen za vladanje in je kazal še precej prijateljstva do Slovanov. Kakšen je novi prestolonaslednik, bodoči avstrijski cesar, je pa popolnoma neznano, ker je prišel kot prezumptivni prestolonaslednik le malo v javnost.

Fran Ferdinand je bil rojen 18. decembra l. 1863 kot sin nadvojvode Karl Ludvika, cesarjevega brata. Njegova mati je bila Maria Annunziata, hči Ferdinanda II. napoljskega.

Do svojega 26. leta Fran Ferdinand ni niti mislil, da mu bode usoda naklonila cesarsko krono. Šele po žaloigri v Meyerlingu, kjer je bil ubit ali se je sam ubil cesarjevič Rudolf, je prišel kot prestolonaslednik na površje, ko je njegov oče radi starosti odklonil to čast. Takoj se je začela vzgoja Fran Ferdinanda za njegove dolžnosti.

Tudi o Fran Ferdinandovih eskapadah je nekdaj govorila vsa monarhija. Večina teh govoric se je pa izkazala za izmišljotino. Res pa je, da je bil Fran Ferdinand redka izjema habsburških princev, ki se je že v zgodnji mladosti posvetil resni strani življenja. Posebno skrbno je bil izobražen v vojaških zadevah. Zanimal se je tudi za inženirstvo, ter je imel diplomo kot inženir. Da je bil strasten lovec, je znano.

V Združenih državah je bil Fran Ferdinand l. 1892 na razstavi v Chicago. Spisal je tudi več knjig. Splošno je bil jako izobražen, in kakor pravijo, dober človek. V zadnjem času je faktično že on vladal, zato se nahaja Avstrija sedaj v tem slabšem položaju. Cesarjevi dnevi so šteti, bodoči vladar je mlad in neizkušen. Kam zaplove Avstrija, se ne ve.

KJE PROHIBICIJA NE USPEVA.

V letnem izvestju protisaloonske lige je dosegla temperenčna lažnjivost svoj višek. Nikdar se niso nakupičili v eni majhni knjižici toliko lažnjivega statističnega materijala ali takega, katerega so zbrali zato. da spravijo bralce v zmoto Nepobitno je, da morajo temperenčniki lagati in slepariti, ako hočejo iz gospodarskega in fizično-političnega vzroka zagovarjati svoje ideje.

Maine in Kansas, edini državi, ki imata kolikortoliko omene vredne temperenčne zgodovine za seboj, sta najlepši dokaz, da pomenja temperenca gospodarsko nazadovanje, kakor tudi, da vzgaja lažnjivce in hinavce.

Ako igra danes država Maine med vsemi državami Unije najžalostnejšo vlogo, ako ni ničesar. pridobila od velikanskega razvoja severoamerikanskega kontinenta, se ima zahvaliti temperenci, ki je upeljana tam že 60 let. V teh šestdesetih letih, od l. 1850 pa do l. 1910, se je pomnožilo prebivalstvo samo za 160.000 duš, naraslo je od 584,000 na 740.000 prebivalcev. Eden najhujših kričačev v prohibicijskem boju, dr. Wilbur E. Craft je sam priznal v nekem članku v "Ladies Home Journal", da je država Maine gospodarsko najmanj razvita, da zaostaja v tem pogledu za državama Wyoming in Nevada. In kar je posebno omene vredno, je dejstvo, da se izvrši v Maine trikrat toliko razporok, kakor v zelo obljudeni državi Pennsylvania, da so sodišča za mlade zločince preobložena z delom in da je storila država na socialnem polju bore malo.

V Kansas razmere niso veliko boljše. Ta država se ima samo izredni rodovitnosti zemlje zahvaliti, da vsaj v gospodarskem oziru ni tako na nizki stopnji, kakor je država Maine. Toda tudi v Kansas se je prebivalstvo v štirinajstih letih pomnožilo samo za 20 odstotkov, razporok je tam še enkrat toliko, kakor v Pennsylvaniji. Pri vsej moralni hinavščini pripada v Kansas samo 31 odstotkov prebivalstva cerkvenim občinam, v Pennsylvaniji pa 47. Dalje: v Kansas pride na glavo prebivalstva na bančnih vlogah $100, v Pennsylvaniji pa $208, na poštnohranilničnih vlogah $4, v Pennsylvaniji pa $34. Omenjeno izvestje posebno ponosno trdi, da v 85 od 105 countijev države sploh ni nobenega umobolnega, ter pripisuje ta resultat prohibiciji. Tega pa ne pove, da spravijo tam vse umobolne v državne bolnišnice, ki so v Kansas naravnost prenapolnjene. Rojstev je v Kansas strašno malo, umrljivost otrok pa nasprotno zelo velika; umobolnic in sirotišnic ne morejo dovolj hitro nazidati, toliko jih potrebujejo. Da pa prohibicija ne uspeva, da temperenčne postave samo vzgajajo hinavce, je najboljši dokaz dejstvo, da se tam več spije, kakor kje drugje. Samo v mestu Topeka, Kansas, so uvozili v enem mesecu 90.000 kvartov žganja, da pride tedaj na vsakega moža, vsako ženo in vsakega otroka v mestu dva kvarta! Tudi verjamemo govorici, da se nahaja pod vsakim avtomobilskim sedežem v Kansas dobro urejena kantina.

Ti dokazi so krepka klofuta onemu gibanju, katerega cilj ne sme biti nikdar dosežen, kajti dokazov je dovolj, da vzgaja temperenca hinavce in lažnjivce.

VOJSKA NA KRANJSKEM.

Maffia klerikalnih politikantov in koristolovcev na Kranjskem čuti dobro, da si je s svojimi nedopustnimi grehi proti koristim cele dežele izpodkopala tla. Zamogla je nepodučeno ljudstvo varati, dokler to ni imelo vidnih dokazov, da klerikalci v deželi slabo gospodarijo in počenjala je to toliko laglje, ker je vedno postavljala vero v ospredje in slepila ljudstvo, da gre za njegove verske svetinje.

Prvi vidni dokaz slabega deželnega gospodarstva pa so bili ogromni dolgovi, ki so jih napravili klerikalci. Tedaj je ljudstvo začelo primerjati to, kar so klerikalci res storili, s tem, kar so denarja porabili in začelo je spoznavati, da ne more biti vse v redu. Porabilo se je ogromno denarja, storilo pa tako malo, da je morala ta razlika pri ljudstvu omajati zaupanje v klerikalno stranko.

Končno je počila bomba. Dežela Kranjska je prišla na kant, blagajne so bile prazne in klerikalcem ni preostalo nič drugega, kakor da so zvišali doklade ter naložili ljudstvu tako hudo breme, da pod njim kar omaguje. Opravičevali so se, da bodo to plačevali tujci, velike tovarne in železnice, a izkazalo se je kmalu, da to ni res, marveč da bo moral krvaveti srednji stan, obrtnik, uradnik in kmetovalec.

Zvišanje deželnih doklad je velika nesreča za vso deželo, ker je ž njimi udarjeno prebivalstvo v vseh svojih življenskih potrebah. Povsod na svetu je tako, da skušajo države in dežele najpoprej dobiti nove vire dohodkov, če ne morejo s svojimi sredstvi izhajati, zadnje sredstvo na svetu pa je, podražiti življenske potrebščine. Tako pa so storili naši klerikalci. Vrgli so se kakor volkovi na davkoplačevalce in jim podražili kruh in meso, vino in premog, obleko in stanovanje, napravili gostilničarjem in vinogradnikom okromno škodo ter otežili vsem življenje in zaslužek.

Kako je ljudstvo to občutilo, se je že enkrat pokazalo, namreč pri notranjski državnozborski volitvi. Ljudstvu je to strašno skozinskoz neopravičeno zvišanje doklad odprlo oči. Saj mora biti pravi tepec, kdor ne uvidi, da bi dežela prav lahko izhajala, tudi če bi bila zvišala doklade samo za nekaj procentov. Zvišanje doklad je pa grozno in je nepotrebno. Prav dobri gospodarji bi bili lahko celo s starimi dokladami zhajali, samo če bi bili štedili. Toda klerikalci so hoteli imeti denar, veliko denarja, ne samo da bi kaj koristnega ž njim napravili, ampak da bi lahko še naprej tako razsipali denar kakor doslej, da bi lahko svojim agitatorjem polnili korita, podpirali svoja društva, plačevali izgube svojih zadrug in pokrivali pri njih storjene goljufije, da bi lahko subvencijonirali svojo stranko v vseh njenih potrebah in prizadevanjih ter zaslužili pri preplačanih napravah.

Zvišanje deželnih doklad je zanetilo ogenj v deželi in klerikalci se tresejo strahu. Po notranjski volitvi je neki klerikalni poslanec jokaje zdihnil: "Vse nas bodo napodili; vse nas bodo napodili" in je s tem najbolje pokazal, kako se klerikalci ljudstva boje.

Klerikalci bi se radi branili. V svoji obupnosti so segli po posebnem sredstvu. "Revidirali" so mestno gospodarstvo v Postojni in v Ljubljani. A kaj je bil uspeh. Blamaža za klerikalce. Ves svet se jim zdaj smeje. Še tiste malenkostne pomote in pomankljivosti, ki se zgode pri vsakem gospodarstvu, kaj še pri velikem občinskem gospodarstvu, so tako malo pomembne, da so si klerikalci pri svojih revizijskih poročilih morali posluževati laži in zvijače, da bi jih nekoliko napihnili. Toda skupili so jo v Postojni in v Ljubljani in sedaj so pred vsem svetom do kosti blamirani.

S sumničenjem mestnega gospodarstva v Ljubljani in v Postojni so si hoteli klerikalci pomagati iz politične stiske, v katero so zašli vsled svojega brezvestnega gospodarstva z deželnim denarjem. Z zvijačo in lažjo kakor vedno, so mislili od svojega početja odvrniti pozornost, pa so se blamirali, kakor so dolgi in široki!

Veliko vojsko so začeli klerikalci s svojim napadom na Ljubljano in na Postojno, pa so bili odbiti in poraženi in so zdaj tam, kjer so bili prej, da jih namreč kliče vsa dežela na odgovor zaradi slabega gospodarstva z deželnim denarjem, da hoče in zahteva vsa dežela revizijo deželnega gospodarstva. Ta revizija pride prej ali slej, če ne potom komisarijata — kajti posebno dolgo časa vlada tudi ne more gledati, kar klerikalci počenjajo — pa tedaj, ko bodo davkoplačevalci vrgli klerikalno večino iz dež. zbora. "S. N."

NOVA RUSKA OBOROŽEVANJA.

Od jeseni 1912 se bavi Rusija intenzivno z izpolnitvijo svoje armade. Svojo baltijsko in črnomorsko obal je opremila s celo vrsto brezžičnih brzojavnih postaj in je v ta namen ustavila vnovič tudi v proračun za l. 1915, skoro miljon rubljev. Veliko važnost polagajo Rusi tudi na zrakoplovstvo, za katerega izdajajo nenavadne velike vsote. L. 1911. so v ta namen votirali 5 miljonov rubljev prostovoljna zbirka l. 1912—13 je znašala 3 milijone rubljev in pred kratkim je dovolila državna duma za zrakoplovstvo okroglo 30 milijonov rubljev za daljšo vrsto let. Še pred nekaj meseci je štela Rusija 30 zrakoplovov in 490 letalnih strojev raznih sistemov. Danes je to število že davno prekoračeno. Pred meseci so bili zrakoplovi in letalni stroji določeni samo za poizvedovalno službo v slučaju vojne, danes so pa določeni že za aktivno sodelovanje bodisi na kopnem, bodisi na morju Neka inozemska družba je pred kratkim dobila v Rusiji koncesijo, da bo izdelovala letalne stroje v velikem slogu. Vojaška uprava je nakupila tri nove tipe letalnih strojev od ruskih iznajditeljev, ki imajo znatne prednosti od dosedanjih letalnih strojev. Na baltijski obali Črnega morja in pa zahodni meji države bodo osnovali zrakoplovne postaje, ki bodo med seboj v zvezi. Centralne postaje tega omrežja bodo velike trdnjave in bojne luke, v notranjosti države v Peterburg in Moskva, kakor tudi središča ostalih vojaških distriktov. Vojaški letalni stroji bodo oboroženi s strojnimi puškami, ročnimi granatami in zračnimi torpedi. Uporabljali bodo zračne torpede s krili, od katerih vsakdo bo težak 50 kg in bo imel akcijski radij 10 km. Topove in cevi za spuščanje torpedov bodo imeli samo veliki zrakoplovi, ki morejo nositi najmanj 10.000 kg. Rusko zračno brodovje pa bo imelo tudi zrakoplove, ki bodo mogli nositi 50 ali več mož, ki se bodo lahko izkrcali poljubno kjerkoli. Glavna prednost najnovejših zrakoplovov obstoji menda v tem, da se dvignejo v zrak skoro brez zaleta. Proti vohunstvu se Rusi kljub strogim kazenskim določilom še vedno ne čutijo dovolj zavarovani, in kakor poročajo, se bavijo v Rusiji resno z vprašanjem, ali bi ne kazalo vse Nemce in Avstrijce, ki še niso postali ruski državljani, preseliti nasilno iz zahodnih provinc na vzhod ali pa jih celo eventuelno izgnati. S tako tako odredbo bi bilo prizadetih 350.000 do 400.000 oseb.

Ljubezen ne števili. Trenutka se držeč pije srečni človek z vso dušo sladki požir in blagor mu, ako uživa zdajnosti dar in ne da bridkosti kaliti veselja in ako utopi spomin tega, kar utegne priti grenkega, saj — grenkobe nas ne pozabijo ter pridejo še prerade, mislimo nanje ali ne mislimo!

Jos. Jurčič, Sosedov sin.

Ljubezen je vir vse bolečine.

I. Trinko-Zamejski, Poezije.

Ljubezen v srca! Ker v ljubezni je življenje, v ljubezni zmaga, v ljubezni moč sveta . . .

Fr. Ks. Meško, Na Poljani.

Največja prodaja fonografov

Slika predstavlja REGAL govoreči stroj, ki ima najslajši, najjasnejši, najglasnejši in najčistejši glas. Velikost stroja je prikladna, 12 inčev široka, 7 inčev visoka. Omara stroja je izdelana iz hrastovine, bogato emajlirana ter krasno okičena z zlatimi okviri. Za trpežnost se jamči 15 let. Te vrste stroji prodajali so se doslej po $40.00 zaradi tekmovanja pa prodajamo sedaj te stroje širom Združ. držav in Kanade zaeno z 12 najboljšimi pesmami katere si lahko sami izberete iz našega cenika in 500 iglami za samo

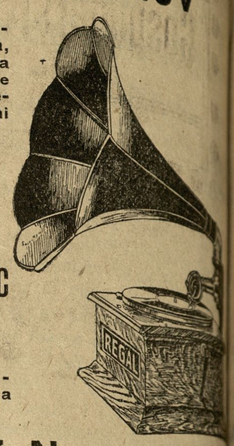

$15 NA LAHKE OBROKE **$1** NA MESEC

istotako prodajamo dobro poznane VICTOR govoreče stroje ter COLUMBIA gramofone. Pišite po naš novi, bogato ilustrovani cenik, katereča Vam pošljemo poštnine prosto.

Saul Birns, 117 2nd Ave., Dept. 47 New York City

Tiskarna Narodni Vestnik

405 West Michigan Str., Duluth, Minn.

Izdelujmo vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari lično, ceno in točno. Tiskovine za društva v eni ali več barvah naša posebnost. Pismeni papir in kuverte izdelujemo jako okusno. Poskusite naše delo. Mi jamčimo zadovoljnost. -:- -:- -:- -:-

Najmodernejša slovenska tiskarna v Ameriki

Unijska tiskarna.

Brez nasprotnika.

Zelo težko je dobiti pravo zmes zdravil, katera ne bi imela nobene ga nasprotnika, ali mi to lahko učinimo in z ponosom kažemo na Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki stoji v luči pred vsemi drugimi zdravili. To zdravilno vino poskušajo ponarediti, pa izjalovi se jim vsakikrat, kadar poskušajo napraviti takega, ki bi imel enake učinke kot pravo Trinerjevo. Ljudje so to spoznali v kratkem času in od takrat zavrnejo ponaredbe. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino je učinkajoče zdravilo. Ono hitro čisti drobovje ter ga istočasno ojači. V mnogih slučajih bolezni v želodcu jetrih in drobovju je zdravilo brez nasprotnika, zato ker je milo in ne povzročuje nobenih bolečin. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago. Ill. Rabite proti otrplosti živcev, členkov, revmatizmu in nevralgiji, proti oteklini in izpahih Trinerjev liniment.

Adv.

POZOR, ROJAKI!



Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem čakanju se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v štih tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — **JAKOB WAHCIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.**

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

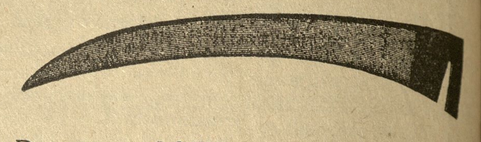

Ravno smo dobili iz starega kraja

KRANJSKE KOSE, KLEPCE IN BRUSE

katere je g. Mantel sam kupil, ko je bil v starem kraju. Dobiti jih je pri

Kukar in Mantel GILBERT, MINN. **Josip Mantel** ELY, MINN.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

***

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

***

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

IZVRSTNA ZEMLJIŠČA PO 3000 AKROV IN VEČ OB

Duluth, South Shore in Atlantic železnici

SO NA RAZPOLAGO ZA

slovenske naseljence

NAJBOLJŠA ZEMLJA, IZVRSTNO PODNEBJE, PRILIKA ROMA NIZKE CENE.

KRAJ JI JAKO UGODEN ZA ŽITA, ŽIVINOREJO, OVČJEREJO, SVINJEREJO IN KOKOŠJEREJO.

JOS. A. JEFFERY

LAND COMMISSIONER, D. S. S. & A. RY.

DULUTH, MINNESOTA.

Gospodarstvo, gospodinjstvo in znanstvo.

OBDELOVANJE ZEMLJE.

(Dalje.

Človek je zboljšal prvotne poljedelske rastline, katere mu je narava dala s ceplenjem, križanjem, okuliranjem, mnogo pa tudi z obdelovanjem zemlje na kojih rastejo. Naša razna žita in naše razne trave in detelje bi se spremenile, ako bi rastlo vsako žitno steblo in vsaka trava tako posebej, da bi jo bilo moč obdelovati; vendar iz praktičnih ozirov je to nemogoče. Obdelovanje zboljša pridelke, iste pridelke katere je praktično obdelovati in te obdelujemo radi dobička. Te vrste rastli ne imenujemo kultivirane rastline in način obdelovanja zovemo kultiviranje ali obdelovanje.

Vse kultiviranje med dobo ko rastline rastejo je zaradi enega ali več sledečih vzrokov: (1), da se zrahlja in prezrači vrhna zemska plast, (2), da se da rastlinska hrana kultiviranim rastlinam na razpolago, (3), da se ohrani vlažnost v zemlji, (4), da se vniči plevel. Pri obdelovanju rastlin naj se vedno vpošteva, da se vrši obdelovanje ali kultiviranje med

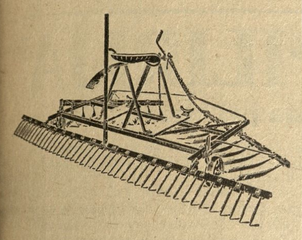

1) Rahljač (Pulverizer).

rastočimi in živimi rastlinami; da se jih kultivira zato, da bi se jih zboljšalo, da toraj obdelovanje ne sme biti tako, da bi jih v rasti motilo ali zadrževalo. Kultivator zamore napraviti škodo, če se ne vporablja pravilno; namenjen pa je, da naj bi napravil korist in dobiček. Da bomo bolje razumeli pravilni način obdelovanja, razdelili bomo obdelovanje v rano in pozno kultiviranje.

Rano kultiviranje se prične s prvim rahljanjem zemlje, s prvim okopavanjem po setvi. To kultiviranje se zamore vršiti ko so rastline še pod vrhno zemsko plastjo in so vrste nasadov le vidljive vsled znakov, katere je napravil isti, ki je sadil ali sejal. To kultiviranje se imenuje slepo kultiviranje, in kadarkoli se slepo kultiviranje vrši je treba biti jako previden, da se ne zasuje riže ali vrste kjer so vsejane ali posajene rastline.

Rano kultiviranje ima namen zboljšati semensko gredo, ako je bila slabo pripravljena; vendar jo ni mogoče z ranim kultiviranjem ni-

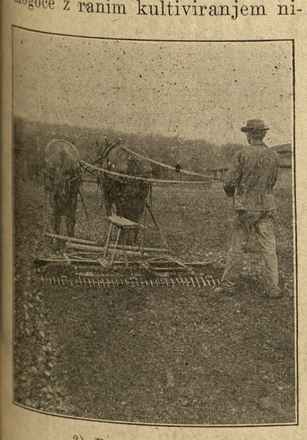

2) Rahljač v rabi.

kdar tako zboljšati kakor jo je mogoče pripraviti pred setvijo. Rano kultiviranje nima sicer namena pripravljati semensko gredo, vendar, če je ta greda preveč stlačena in ni bila dovolj zrahljana pred setvijo, bo rano globoko kultiviranje koristno.

Rano kultiviranje naj se vrši počasi in previdno. Gre se naj s kultiviranjem blizu rastlin, paziti je pa treba, da se jih ne rani. To kultiviranje zamore biti več palcev globoko, in biti mora tako, da ne bo napravilo zemljo brazdnato, ampak da bo površje gladko in rahlo. Pri nekaterih rastlinah bo mogoče praktično, da se jih vsadi v vrste na vse kraje. Tak slučaj omogočuje navskrižno obdelovanje in navskrižno vničenje plevela.

Kadar so rastline že malo odrašČene in ojačene, jih bo treba s kultivatorjem malo obsuti z zemljo. Rastlino preveč obsipati z zemljo je prej škodljivo kot koristno. Nespametno je obsipati rastline z globokim kultiviranjem kadar so že rastline močno dorastle.

Kultiviranje naj se vrši začetkoma mnogokrat. Plevel je treba vničiti dokler je še majhen, in kakor hitro postane zemlja skorjasta treba jo je zrahljati. Vrhno

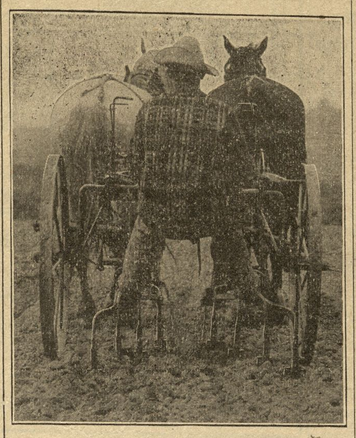

3) Slepo kultiviranje.

zemsko plast je treba zrahljati po vsakem težkem dežju, vpoštevati je treba, da se naj to vrši kadar ni zemlja več toliko mokra, da bi se tlačila z obdelovanjem.

Kultiviranje naj bo vedno plitkeje. Prva kultiviranja naj bodo precej globoka, ko pa rastline rastejo in razprostirajo korenine, naj bo kultiviranje vedno plitkeje, tako da se rahlja slednjič le najvrhnejšo plast zemlje kak palec na globoko. Glavni namen poznega kultiviranja je pridržati v zemlji mokroto, ki je potrebna za popolni razvoj rastline, in za uničenje plevela. Vrši naj se po vsakem dežju, da se zrahlja vrhna zemska plast, in da se pridrži v zemlji mokrota, ki je vlezla v njo. Poskušnje so dokazale, da se pridelek zboljša, če se drži vrhno zemsko plast zrahljano, četudi so rastline že blizu dozoritve. Povdariti



4) Dvovrstni kultivator v rabi.

pa treba, da naj bo pozno kultiviranje jako plitko in ne sme motiti korenin. Sploh je treba pri tem delu rabiti tudi glavo in ne samo fizične moči in stroj. Pravilno in pravočasno kultiviranje bo rastlinam blagodejno in bo zboljšalo pridelek; nepravilno in nepravočasno obdelovanje zamore biti pa naravnost škodljivo.

NEKATERE ŠKODLJIVE ŽUŽELKE IN NJIH UNIČEVANJE.

(Dalje).

Pisani kumarovi hrošč.

(The Striped cucumber beetle).

Ta hrošč je okoli četrt palca dolg, rumene barve, ima črno glavo in tri temne podolgaste riže po perutih.

Ta žuželka prezimi pod šavjem in rastlinskimi ostanki. Spomladi prileze ven in se živi od cvetlic, najraje od cvetlic kumar in raznih buč. Samica leže meseca junija jajca v zemljo blizu kumar, melon in raznih drugih buč. Ličinka je



5) Kumarov hrošč.

tenka, bela, in zgleda kakor črv. Ona se hrani s koreninami rastlin, kar povzroči, da rastlina vsahne..

Najboljši pripomoček zoper tega hrošča je, da se vsi ostanki rastlin v jeseni sežgejo. Rastline je potrositi s prahom apna, ki je bil zgašen na zraku. Še boljše je, ako se potrosi rastline s prahom 1 funt "Paris green" na 50 funtov prahu apna, ki je bil na zraku gašen.

Skvašov hrošč. (Squash bug).

Kumarov hrošč žre cvetje in listje; skvašov hrošč pa zasadi iglasti gobec v spodnji del lista in sesa iz njega sok.

Arzenični strupi ne zamorijo sesajočih žuželk. Paris green nima nobenega včinka na nje. Edino sredstvo je sežgati v jeseni vs listje in rastlinske ostanke, ker prezimi hrošč pod njimi. Zažiganje naj se vrši, kadar je že toliko mrzlo, da hrošči spijo. Tudi prah na zraku gašenega apna bo nekoliko pomagal.

Moskito. (Mospuito).

Moskito ležejo jajca na plitke, stoječe mlake. Jajca se zvalijo v teku enega dne. Iz jajc se zvali ličinka, ki se po sedmih dneh zapupa, in po dveh dneh zleti iz pupe moskito. Če je mrzlo se vrši ta razvoj dlje. Iz ene samice je deset do dvanajst generacij ali rodov na leto. Samci ne pikajo, pač so pa samice jako nadležne in imajo hudi pik. Nekatere vrste moskitov okužujejo ljudi z malarijo; druge vrste z rumeno mrzlico, itd.

Osuševanje močvirjev je najboljši pripomoček zoper moskite. Če se zlije na močvirje petrolej bo do ličinke poginile. V stoječo svežo vodo, ki se vse leto drži, naj se zaplemenijo ribe. Olje citrone (oil of citronella) jim smrdi, in če namažemo ž njim roke, vrat in glavo, ne bodo prišli moskiti blizu. To olje pa naj ne pride v oči, ker peče.

Rastlinske uši. (Plant lice).

Rastlinske uši so majhne, mehke žuželke, ki imajo iglasti gobec, katerega zasadijo v rastlino in s katerim srkajo sok. Rastlinskih uši je mnogo vrst, vse živijo na isti način. Preživijo večinoma vse v stanju jajc, spomladi se pa zvalijo same samice, katere zopet zležejo jajca iz katerih se v malo dneh zvalijo samice in samci. Tekom leta nastane iz ene same samice mnogobrojno število uši.

Ušive rastline je brizgati tri do štirikrat tri do štiri dni narazen z razredčenim petrolejem (kerosene emulsion), ali s tobakovim sokom, ali z milno vodo, ali z milno vodo in tobakovim sokom skupaj zmešano. Rastline, ki so bile prejšnje leto ušive, je rano spomladi, predno se jajca zvale, obrezati, in obrezine sežgati, da se jajca vniči.

JETIKA ALI SUŠICA.

(Tuberculosis).

(Dalje.)

Odprto pismo jetičnemu in jetični.

Dragi prijatedje(ica)!

Vi ste bili(a) vendar slednjič primorani(a), da ste priznali(a), da ste jetični(a). Strašna bolezen, najsrditejši vničevalec človeštva, jetika, se je vgnjezdila v vaš sestoj; in ako ji ne preprečite razvoj pravočasno, boste štedili(a) le še mali dni vašega življenja na tej zemlji.

Uprašanje je sedaj: Ali se boste vdali(a) temu sovražniku, ali boste opustili(a) upanje, ali je pa vaš namen se srčno bojevati za vaše življenje? Zanemarjenje in odlašanje pomeni toliko kakor vdanje.

Ako se hočete bojevati za vaše življenje — kar bo najbrže vsakdo storil že zaradi drugih, če ne zaradi sebe — bo zmaga odvisna ne le od srčnosti, ampak tudi od izobrazbe, katero ste imeli(a), ko ste šli (a) v ta boj. Vi boste iskali(a) sveta in navodil pri znanih strokovnjaških zdravnikih in pri istih vaših prijateljih, kateri imajo največ znanosti o tej bolezni. Dolgo ne bo, predno se boste prepričali (a), da zdravila jako malo pomagajo, da so večinoma nevspešna, in da je zdravljenje s svežim, čistim zrakom najvspešnejše. Resnica, da se je tu in tam že kedo ozdravil z zdravili, vendar ti slučaji so redki, in pripisovati so deloma tudi svežem zraku in zmerni,

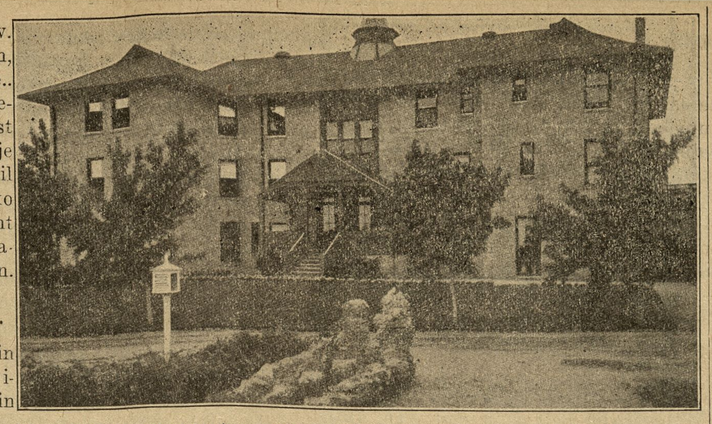

6) Sanatorij tiskarjev v Colorado Springs, Colo.

redilni hrani; nasprotno pa ozdravi z zdravljenjem na svežem zraku skoro vsak, če le bolezen še ni zašla predaleč.

Vendar ne zmotite se, kakor se jih je že mnogo zmotilo, češ, živeti zunaj na prostem pod milim nebom, to je vse, česar se zahteva za ozdravljenje tuberkuloze. Kdor se hoče vspešno boriti za svoje življenje, se mora podvreči tudi zdravniškim opazovanjem, ker zdravniki zasledujejo vse razne napade tega skritega sovražnika, in dajo potrebna navodila kako odbiti razne napade. Življenje vsakega človeka ni enako, zato je potreba tudi različnih odporov zoper napade jetike. Eenemu bo treba mogoče počivati, drugemu fizičnega gibanja, itd., in zato je najbolje, da se poda človek v sanatorij, ako je še toliko upanja, da se zamore otresti tega sovražnika.

Vzroki zakaj je najbolje iti v sanatorij so:

(1) Vi hočete ozdraviti. Človeška družba je primorano pomagati vsakomur v boju proti temu sovražniku, in zato naj človeška družba gleda, da bo spravila jetične v moderno zgrajene sanatorije, ki so opremljeni ne le z vsemi pripravami za bivanje zunaj v svežem in čistem zraku, ampak tudi z vsemi pripravami za posebno zdravljenje te bolezni. Tu je strokovnjaški zdravnik, tu so strežniki in strežnice, in vsak jetičen naj se potrudi, da pride v sanatorij če ni njegova bolezen tako vkoreninjena, da ni več upanja ozdraviti, v katerem slučaju naj se poda v bolnišnico.

(2) V sanatoriju ste prisiljeni (a) živeti po gotovem redu. Vi ste prostovoljno pod zdravniško disciplino, kateri bi se doma ne hotel nikdo podvreči, in bi se ji tudi ne mogel, ker mu dela človeška družba preveč zaprek.

(3) V sanatoriju nimate druzega opravka in druge skrbi kot da bi ozdravili(a). Vse drugo je postranskega pomena. Ako ste doma se ni mogoče odtegniti skrbem in raznim opravilom, četudi hočete to storiti.

(4) Resnica je tudi, da je velikanske prednosti, če imaste blizu sebe vedno zdravnika, strežkinje in strežaje, ki so študirali to posebno bolezen, in vam bodo najboljši svetovalci in pomočniki. Resnica je, da boste ozdraveli(a) v krajšem času in sigurnejše, v kraju, kjer je edini namen zdraviti jetične, kot pa kje drugje, kjer so pomešana v življenje razna opravila.

(5) Če živite doma, mislite na mnogo stvari, na katere pozabite v sanatoriju. Če živite doma, in četudi se še tako držite predpisov, ste vendar nevarni, da bi okužili one, ki so še zdravi, a so podvrženi jetiki. Že zavoljo teh naj se poda vsak(a) jetični(a) v sanatorij. Četudi boste v sanatoriju le nekaj časa, naučili se boste prenašati vaše breme tako, da ne boste nevarni drugim, in da boste sami imeli(a) boljšo priliko ozdraviti.

Sovražnik jetike.

(Konec prihodnjič.)

NEMCI KUPIJO 5000 AKROV ZA NASELBINO.

Grand Rapids, Minn., 29. junija — Šestdeset nemških farmerskih sinov in farmerjev iz dežele Iowa in Nebraska je kupilo 5000 akrov zemlje na južni strani Pokegana jezera v Itasca county v državi Minnesota, kjer se bodo naselili skupno v svrho kooperacijskega kmetovanja. Zemljo sta prodala E. L. Buck in George B. Aiton. Zastopniki naseljencev so se obrnili na county commissionarja, radi potov do zemljišča, in vgiba se, da bi napravili pontonski most (most na čolnih) čez jezero, ker bi bila taka cesta najkrajša in najpraktičnejša. Most bi stal $10,000.

RAZNOTEROSTI.

Rodbinska tragedija. Iz Berolina poročajo: V Willmersdorfu se je 6. t. m. ponoči odigrala grozna rodbinska tragedija. Iz strahu, da ne bi zblaznel, je zastrupil s cinkalijem 45letni inženir Grosskortenhaus svojo 20letno hčer Viljemino in svojega 13letnega sina Vilija. Nato je še samega sebe zastrupil. Policijsko sodišče je drugo jutro dobilo pismo, v katerem je inženir sporočil, da bo usmrtil svojo rodbino in sebe. Inženir je bil finančno zelo dobro situiran. Pred pol letom mu je umrla njegova soproga in od tedaj je duševno bolehal. Dognali so, da je trupli svojih otrok, ko jih je okrasil s cvetlicami, ki jih je kupil v bližnji prodajalnici. Še le potem se je zastrupil.

Ali je mogoče delati dež? Dozdaj so se učenjaki smejali vsakomur, ki je trdil, da je mogoče vplivati na vreme. Zdaj pa je stopil v javnost ugledni angleški fizik sir Oliver Lodge s trditvijo, da je mogoče delati dež. Svojo trditev je motiviral v predavanju, ki ga je imel v "British Institution of Electrical Engineers". Sir Lodge ne trdi, da zna on sam delati dež, pravi pa, da bi mogli to ljudje delati pod gotovimi pogoji. Na temelju poskusov v laboratoriju je prišel do naziranja, da bi se mogel delati dež iz oblakov s pomočjo elektrike. Treba bi bilo pošiljati v oblake električen tok. Negativni tok, če bi hoteli imeti dež, pozitivni, če bi hoteli imeti jasno. Najtežavnejše bi bilo, uvesti zadostno množino elektrike v pravo višino.

Skoro neverjeten slučaj. Da je nova razredna loterija največje koristi za ljudstvo, je razvidno že iz tega, da se more v vseh petih razredih dobiti ne samo en miljon, marveč celo 1,340.000 kron. O tem priča slučaj, ki se je zgodil pred nedavnim nekemu pomožnemu pisarju, ki je takoj pri prvem žrebanju 15. maja dobil glavni dobitek 70.000 K, kar ga je tako ojunačilo, da je kupil za naslednja žrebanja nove srečke, na katere je zadel pri drugem žrebanju 80.000, pri tretjem 90.000 in pri četrtem 100.000 kron. Pri zadnjem žrebanju je imel to srečo, da je zadel kot poslednji glavni dobitek 300.000 K. tako da je dobil obenem tudi premijo 700.000 kron. Srečni pisar je torej dobil 1,340.000 kron, ki so mu bile izplačane v gotovem denarju brez odbitka. Žal da je iz neprevidnosti ali pa morda od prevelikega veselja to vse povedal takoj na vse zgodaj svojemu strežaju. In posledica tega je bila, da mu je ravnatelj norišnice predpisal strožjo dieto in pa večkratne mrzle obkladke na glavo.

— **Mati priredila hčeri gostijo zan jeno zlato poroko.** Ta izredno redki slučaj se je pripetil v družini bivšega veleposestnika Backa v Triakenu na Vzhodnem Pruskem. Zlata poroka se je vršila z veliko slovesnostjo v navzočnosti vseh otrok in vnukov. Mati zlatoporočenke je stara 95 let, Back 76 in njegova žena 67 let. Vsi trije so krepki in zdravi.

— **Shod poljskih zgodovinarjev** je projektiran za velikonočne praznike leta 1915. v Lvovu. Poslednji shod poljskih zgodoivnarjev je bil pred štirinajstimi leti v Krakovu.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Milwaukee, Wis.. — Rože z imenom "kandisa" ne poznamo, in mislimo, da to ni slovensko ime. Najbližja temu enaka beseda je "kandis" ali "kanditov sladkor," po angleško "rock candy". Ta sladkor se rabi za zdravila.

Hvaležni bi bili, če bi kateri rojak v listu raztolmačil o roži "kandisa" za katere angleško ime bi rad zvedel uprašalec.

SEVERA'S Balsam of Life (Severov Življenski balzam.)

Dragocena tonika za rabo v slučajih, katere spremlja splošna slabost, slabo krvnost in želodčne neprilike, kakor

Zapeka, neprebava, slaba prebava in otrpla jetra.

Svojo znanost si je pridobilo samo skozi dolgoletno izkušnjo.

Pomaga ustroju pravilno izvrševati svoje delo.
Pospešuje hitro okrevanje po dolgotrajnih boleznih.
Pomaga krvnim celicam pomnoževati se.
Podeluje moč in hrana, katero oslabeli ustroj nujno potrebuje, radi tega je velike vrednosti v slučaju ponavljajoče mrzlice.

Cena 75 centov. V vseh lekarnah. Omenite Severa's Balsam of Life.

Knjižico "Želodčne Bolezni" pošljemo zastonj na zahtevanje.

ŽENSKE bodijo si mlade ali pa že bolj pri letih najdejo **Severa's Regulator** (Severov Regulator) izborno tonično zdravilo zoper bolezni navadne njenemu spolu. Cena $1. V lekarnah. Zahtevajte Severa's Regulator. Knjižico "Zdravje za Ženske" pošljemo zastonj na zahtevanje.

Kadar potrebujete zdravila, vprašajte za Severova in glejte, da jih dobite. Ako vas lekarnar ne more založiti, naročijte jih od nas.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Barrows, Minn.

na Cuyuna železnem okrožju.

Nova naselbina z evliko bodočnostjo. Woodland Park addition je ravno razdeljen v lote. Pravi park z lepim senčnatim drevjem, ravno kot pod, samo nekaj blokov od krasne Mississippi reke in od rudnikov. To je prostor kjer kupite nekaj lot, katere so sedaj po $100. do $250., na lahka mesečna odplačila. Cene se bodo zvišale, kakor hitro se bo otvorilo več rudnikov in pocestna železnica. Za podrobnosti se obrnite na

Barrows Realty Co.

312 PROVIDENCE BLDG., DULUTH, ali FIRST NAT'L BANK, BARROWS, MINN.



NOBENA TAJNOST. SPLOŠNO SE GOVORI

da je nemogoče napraviti dober kruh brez nje. Spomnite se na ime kadar naročujete

Duluth Universal moko

(Najboljša moka za kruh)

Poskusite našo skup zmljeno pšenično moko; najboljša na trgu.

DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY

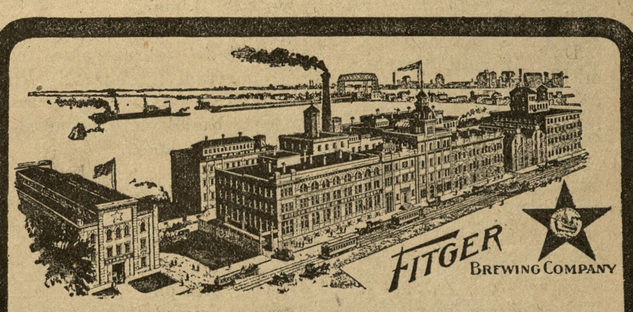

Fitger Brewing Co.

Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin

zastopnik za ELY, Minnesota.

Dopisi.

Franklin, Kans.

Cenjeno uredništvo:— Prosim za nekoliko prostora v Narodnem Vestniku, in natisnite žalostno vest, katero moram poročati. Na sramoto vsega slovenskega naroda se je zgodil tukaj zločin dne 20 junija ob 9. uri zvečer, katerega žrtev je postal naš rojak Ferdinand Lipovšek. Kar je tem žalostnejše in tem bolj obsoje vredno, je to, da ga je umoril rojak, in celo njegov lastni nečak. Morilec se piše John Lipovšek in je doma iz vasi Velike Rakitnice od hiše Tomazevc. V Ameriko je prišel šele pred tremi meseci, po zaslugi svojega strica Ferdinanda, ki mu je poslal denar za vožnjo in katerega je sedaj v črni nehvaležnosti usmrtil.

Ubijalec je bival en mesec pri svojem stricu, dva meseca pa pri sestri Rozi Gaberšek. Usodni večer dne 20. junija so bili vsi skupaj, in pogovor je nanesel na povračilo denarja, katerega je poslal Ferdinand Lipovšek. Začel se je prepir, končno pretep, tekom katerega je John Lipovšek šestkrat zabodel svojega strica v levo stran ter mu prizadejal tako težke poškodbe, da jim je podlegel v pol ure.

Umorjeni Ferdinand Lipovšek je pripadal dvema društvoma, in sicer postaji št. 44. društva sv. Barbare ter društvu Rožna Dolina štev. 92 SNPJ. Društva sta mu priredila lep pogreb dne 22. junija. Pokojnik zapušča tukaj na Franklin ženo s štirimi otroci v starosti 1—7 let, dva brata in sestro. Blag mu spomin.

John Lipovšek je po izvršenem strašnem činu zbežal, ter se skrival, da ga šerifi niso mogli najti. Čez dva dni so ga pa vendar prijeli. Prišel je namreč 22. junija zvečer k sestri, kjer se je najedel in napil. Sestra mu je tudi dala denar, da bi se odpeljal, a ko je stopil iz hiše, ga je prijela roka pravice. Ubijalca so oddali v okrajno jetnišnico v Girard, Kans. kjer čaka porotne sodbe. Pač žalostne posledice prepira!

Pozdrav vsem sobratom in sosestram postaj društva sv. Barbare. Matt Šetina.

Glibert, Minn.

Uredništvo N. V.:— Ni sicer moja navada se prepirati v javnosti toda odgovoriti moram na dopis v N. V. z dne 1. junija, v katerem nek brezimni dopisnik grdo in lažnjivo napada nekega L. V., torej očividno mene. Na oni lažnjivi dopis bi odgovoril že prej, pa sem bil šele sedaj opozorjen nanj. Onega dopisnika tedaj pozivam, da pride z imenom na dan in prekliče svoje lažnjive trditve, drugače se mu zna kaj pripetiti, kar mu nikakor ne bode všeč. Miroval ne bodem, če me stane še toliko denarja, da bode zelenec pomnil, kako se dajejo laži v javnost. Kje sem pa še koga ogoljufal ali kje naj bi se zgodilo, da sem Narodni Vestnik grajal in druge liste hvalil? Ako mi more dopisnik to dokazati, dobi nagrade $50.00. Dovolj prič imam, ki lahko potrdijo, da se o Narodnem Vestniku še nikdar nisem slabo izrazil, nasprotno, da sem ga hvalil in ga tudi bodem, ker je v resnici vrl list za delavca. Brezimni dopisnik se je podpisal "Zavedni Slovenec" katera označba je pa zanj najbolj neumestna, kojo si je mogel izbrati za svoj brezimni podpis. Tudi ne vem, čemu neki naj bi držal jezik za zobmi. Jaz si pošteno služim svoj kruh, a če mu moje napredovanje ni všeč naj si tudi on opomore, kakor si rad vsak. Zakaj se samo pritožuje o delavskih razmerah, a ne napiše nič stvarnega in jedernatega. Svetujem mu še enkrat, da naj raje napiše kaj koristnega, ako se hoče še kaj podati v javnost, laži in obrekovanja pa naj pusti, kajti bralci tudi niso tako neumni, da bi verjeli vsaki tiskani besedi. Ako jaz kaj napišem, se tudi ne bojim podpisati svojega imena.

Pozdrav vsem zavednim bralcem tega lista, "Zavednemu Slovencu" pa želim nekaj več pameti. Louis Vesel.

Lusk, Pa.

Cenjeni urednik N. V.:— Prosim, odmerite mi nekoliko prostora v priljubljenem nam listu Narodni Vestnik, dasi nimam poročati nič veselega, ampak žalostno novico. Nemila smrt je namreč pobrala iz naše srede rojaka Ivan Papeža, katerega smo dne 23. junija pokopali na katoliškem pokopališču v Export. Pokojnik je bolehal že več časa za vodenico, kateri je končno tudi podlegel. Bil je doma nekje iz Dolenjskega ter star 47 let. Zavarovan ni bil pri nobenem društvu, kar pač ni bilo prav, ker se prilike ni manjkalo. Zavarujte se torej, rojaki, dokler je še čas, ker nesreča nikdar ne počiva.

Na zadnji seji postaje štev. 86 društva sv. Barbare je bilo sklenjeno, da se mora vsak član udeležiti zborovanja dne 5. julija. Kdor se seje ne bi udeležil, mora plačati v društveno blagajno 25 centov. Pri seji je namreč treba precej preurediti, navzočnost vseh članov je potrebna, da se tajniku olajša delo.

Tajnik postaje št. 86

Calumet, Mich.

Cenjeni urednik:— Poročati imam javnosti nesrečo našega rojaka in društvenega sobrata Jos. Ovnička. Omenjeni se je podal dne 11. junija zdrav in vesel na delo v rudnik C. & H., družbe, kjer je bil uposlen kot "tramar", in pri tem ga je zadela nesreča. Odtrgala se je plast bakrene rude ter ga tako pobila, da je bil Ovniček pri priči mrtev. Pokopali smo ga dne 14. junija ob obilni vdeležbi na pokopališče Lake View. Pogreba, ki se je začel pomikati iz slovenske cerkve sv. Jožefa, sta se udeležila dva slovenska društva, in sicer društvo sv. Barbare, postaja štev. 31, in samostojno društvo sv. Mihaela. Pokojnik je bil zvest član omenjenih podpornih društev.

Ponesrečeni Jos. Ovniček je bil samec, star 26 let ter doma iz vasi Pangerc Vrh, občina Šmihel-Stopiče pri Novem mestu. Tam tudi zapušča dva brata in dve sestri, starši pa so že umrli pred petimi leti. Nadalje zapušča v Calumet, Mich., bratranca Antona Sustarsich ter sestrično Frančiško Učman. Tudi v Milwaukee je imel bratranca po imenu Jos. Goršin. Pokojnik je bil priden in povsod priljubljen mladenič, o čemur priča najbolj njegov veličasten pogreb. P. v. m.!

Rojaki, ki še niste člani nobenega podpornega društva, ne odlašajte s pristopom, dokler je čas, ker nesreča nikdar ne počiva. Društvo sv. Barbare postaja štev. 31 v Calumet, Mich., ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v pritličju slovenske cerkve.

Koncem dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Združenih držav, posebno pa člane društva sv. Barbare.

Paul Shaltz.

Eveleth, Minn.

Cenjeni urednik:— Sprejmite sledeče vrstice, da poročam o koncertu, katerega je priredilo društvo Sloga. Res je poročilo že nekako kasno, a je vendar boljše, kakor nič. Skoraj vsi slovenski listi so že pisali o tej prireditvi, kakor je to storil g. Movern tudi v N. V., vendar hočem dodatno še jaz poročati o tem.

Kakor znano, je uprizorilo še mlado izobraževalno društvo Sloga tudi igrokaz: Ne kliči vraga. To je bila menda prva slovenska igra v Eveleth, če ne na vsem Mesaba Range.

Predstavljalo se je v splošnem prav dobro, in tudi pevski zbor je pohvalno rešil svojo nalogo. Vse priznanje g. Zupancu, ki je v kratkem času spravil skupaj mešan zbor, ki šteje 33 pecvev in pevk, da bi se mogla s tako močnim zborom ponašati tudi večja slovenska naselbina. Škoda le, da za prireditev "Sloge" ni bilo takšnega zanimanja, kakor je bilo pričakovati. Res obisk ni bil ravno slab, a bil bi lahko večji pri tolikem številu Slovencev. Nekateri se izgovarjajo, da je bila previsoka vstopnina, ne da bi pomislili, da manjše sploh ni bilo mogoče nastaviti. Saj so se pevci in pevke, igralci in igralke tudi potrudili in se žrtvovali, ne da bi dobil kdo kakšno plačilo. Upam, da bode v bodoče boljše, in da se bode število članov in članic podvojilo v kratkem času, kajti to društvo ni namenjeno samo zabavi, ampak tudi prosveti. Želja društva je, da bi zavladala med nami prava sloga, da se bodemo izobraževali in delovali za napredek našega naroda.

Zgledujmo se po Fincih. Koliko se jih je zbralo zadnjič tukaj, ponosno so korakali za svojo zastavo, ter pokazali, da se ne bojijo nikogar, ki nasprotuje delavskim težnjam.

Omeniti hočem tudi nekaj o tukajšnjih delavskih razmerah. Dela se jako slabo in to za malo plačo in dolge ure, a bossi pravijo, da je tega kriva sedanja vlada. Iz tega se jasno vidi, za kakšne bedake nas imajo. Ako ni vse po volji družbam, potem upijejo, da nimajo dela, a siromak hodi s trebuhom za kruhom kamor hočeš.

Kakor že poročano, je pri mestnih volitvah propadel predlog za najetje posojila, ki je bilo v prvi vrsti namenjeno za to, da si delavski sloji izboljšajo svoj položaj. Proti najetju je posebno agitiral neki Jože, ki si je pridobil svoje premoženje le iz žuljevih rok. Letal je okoli z bossi po Eveleth ter nagovarjal ljudi, naj volijo zoper. No, naj le pride čas, ko mu bo zopet dobra delavska roka.

Janez.

OD PRIPRAVLJALNEGA ODBORA ZA ZDRUŽENJE SLOV. PODP. ORGANIZACIJ.

Vsem članom in članicam organizacij, katere so se izrekle za združenje na znanje.

Do danes ste 2 organizacij, namreč S. N. P. J. in S. D. P. Z. potom svojih glavnih odborov predložile rezolucije v prid združenju.

Ker so rezolucije preobširne, da bi se zamoglo več istih s tolmačem vred objaviti v eni izdaji, priobčamo danes samo ono, predloženo po glavnem odboru S. N. P. J., a vse druge pa sledijo v prihodnjih izdajah.

Bratje in sestre čitajte pazno vse rezolucije, ter razmotrivajte o njih vsebini, ker čas splošnega glasovanja se bliža.

Rezolucija sestavljena in predložena po glavnem odboru S. N. P. J. s tolmačem vred se glasi:

RESOLUCIJA.

Članstvo sledečih jednot in zvez je sklenilo, da se združi na ta način in ne drugi.

1. Vse jednote in zveze, ki so sprejele resolucijo, se združijo ali spojijo tekom devetih mesecev v "Slovensko narodno podporno jednoto, okrajšano S. N. P. J., po odglasanju o resoluciji".

2. Ta rok za združitev ali spojitev je razumeti tako ,da mora vsaka jednota ali zveza se združiti s Slovensko narodno podporno jednoto pravilno in v smislu te resolucije najmanj dva meseca pred šesto redno konvencijo Slovenske narodne podporne jednote, ki se ima vršiti v prihodnjem letu (1915) v mesecu septembru, kakor določa ustava te organizacije, sprejeta na peti redni konvenciji v Milwaukee, Wis. in spremenjena potom splošnega glasovanja.

3. Člen 5, točka 2 na strani 4 v ustavi Slovenske narodne podporne jednote naj se spremeni naslednje: Prihodnja konvencija sestoji iz glavnega odbora S. N. P. J., delegatov, delegatinj in glavnih odbornikov porpornih organizacij, ki so se združile v smislu te resolucije in v smislu te resolucije pravilno izročile svoje skupno premoženje gl. odboru S. N. P. J.

4. Spremeni naj se tudi člen 9, "Izobčenje" 4 točka na strani 33, da tako odpade vsak sum, da se hoče teroriziratí članstvo drugih jednot in zvez, ki so se združile s S. N. P. J. Spremenjena točka naj se glasi: "Izobčenje", člen 9, točka 4. stran 33. Član (ice) se izobči na podlagi istih točk, kakor društva in razen tega, če napade brate in sestre z orožjem ali nevarnim predmetom, radi poneverjenja društvenega in jednotinega denarja, izkoriščanje jednotino ali društveno blagajno, če delajo namenoma proti glavnemu ali društvenim odborom, zaključkom konvencije, če ob času štrajka opravljajo delo stavkokaza. Predno se izključi katerega članov (ic) naj se ga prvič kaznuje s šestmesečno suspendacijo. V drugič naj se ga kaznuje s šestmesečno izključitvijo, tretjič pa trikrat v tem smislu kaznovan naj se ga izključi za vedno, izvzeti so le stavkokazi, katere naj se takoj izključi a vedno. Člani, ki so bili na podlagi te točke izključeni imajo pravico apelirati do najvišje instance.

Najnižja instanca je društveni porotni odbor, druga gl. upravni odbor, tretja gl. porotni odbor, četrta splošno glasovanje in zadnja in najvišja je konvencija. Vsaka apelacija (priziv) na višjo instanco mora biti uložena tekom tridesetih dni po razglasu sodbe. Pri splošnem glasovanju ima vsaka stranka —tožitelj in obtoženec — pravico enkrat v "Glasilu" porabiti dva stopa za obtožbo in zagovor, ki morata biti hkratu objavljena v Glasilu. Vsak nadaljni komentar v Glasilu ni dovoljen. Obtožnica kakor zagovor morata biti stvarna in se nanašati le na gola dejstva.

Na konvenciji je vsaki stranki dovoljeno govoriti pred delegati in delegatinjami v slučaju priziva le enkrat in ne več kot pol ure.

Vsak član (ica), ki je bil izključen, ostane član, dokler instanca, na katero je vložil priziv, ni izrekla svoje sodbe.

Za stavkokaze je najvišja instanca gl. porotni odbor. S tem, ko stopi ta točka v veljavo, odpadejo vse druge točke o izobčenju posameznih članov, ki so z njo v protislovju.

5. Jednote in zveze, ki so osvojile to resolucijo za združitev ali spojitev, plačajo za vsakega člana (ico) en dolar v posmrtninski sklad S. N. P. J. iz svojega posmrtninskega sklada. Ako je vsota v posmrtninskem skladu jednote ali zveze, ki se združi ali spoji s S. N. P. J., višja kot en dolar na člana ali članico, tedaj gre prebitek v rezervni sklad S. N. P. J. — Vsi ostali skladi S. N. P. J. tako n, pr. bolniški sklad z bolniškim, oprav. z odpravniškim, upr. z upravnim, itd. V slučaju da ima katera jednota ali zveza kakšen sklad, katerega nima S. N. P. J., tedaj gre ta vsota iz tega sklada v rezervni sklad S. N. P. J. in ostane tam do šeste redne konvencije S. N. P. J., ki se vrši v letu 1915.

6. Člani in članice, ki so bili pri dveh jednotah ali zvezah od izvršene združitve, imajo pravico zavarovati se za tisoč dolarjev posmrtnine in 2 dolarja dnevne bolniške podpore; člani in članice, ki so bili pri treh ali več jednotah ali zvezah do izvršene združitve, imajo pravico zavarovati se za $1500 posmrtnine in tri dolarje dnevne bolniške podpore, ne da bi se jim bilo treba še enkrat zdravniško preiskati. Svoj prestop v višji razred morajo takoj naznaniti potom svojega društvenega tajnika po izvršeni združitvi gl. tajniku S. N. P. J.

7. Člani in članice, ki so bili do izvršene združitve le pri eni jednoti ali zvezi imajo pravico zavarovati se za $600 posmrtnine in en dolar bolniške podpore, ne da bi jim bilo treba ponovne zdravniške preiskave.

8. Člani in članice, ki so bili do izvršene združitve le pri eni jednoti ali zvezi, pa se hočejo zavarovati za več kakor $600 posmrtnine in 1 dolar zdravniške podpore, člani in članice, ki so bili le pri dveh podpornih oragnizacijah, pa se hočejo zavarovati za več kot $1000 posmrtnine in $2.00 dnevne bolniške podpore, se morajo podvreči zdravniški preiskavi, preden prestopijo v višji razred. Člani in članice, ki so prejeli bolniško podporo za katerokoli kronično bolezen, ne morejo prestopiti v višji razred kot jim gre po njih organizaciji naravno: n. pr. ako so bili pri eni organizaciji le za en dolar dnevne bolniške podpore; ako so bili pri dveh, pa za dva dolarja dnevne bolniške podpore in ne več, kot so bili zavarovani.

9. Člani in članice, ki hočejo po izvršeni združitvi znižati posmrtnino na manj kot $600, ne potrebujejo zdravniške preiskave.

10. Za člane in članice S. N. P. J., kakor tudi za vse člane in članice druzih jednot in zvez, ki so se združile s S. N. P. J., je za poškodbe veljavna naslednja točka: "Poškodbe" a) Za poškodbe dobljene vsled nesreče, ne pa po lastni krivdi, plača jednota sledeče zneske: za izgubo cele roke ali do zapesti, cele noge ali do členkov in za otrpljenje istih udov $200, za izgubo polovice stopala pa $100. Za zlomljen hrbet, za izgubo obeh rok, obeh nog ali obeh očes se izplača $600, nakar se člana (ico) zbriše iz jednote. Za izgubo jednega očesa se izplača $200, za izgubo prsta do drugega členka na roki pa se izplača po $50.00.

b) V vsakem dvomljivem slučaju sme jednota čakati šest mesecev predno izplača poškodbo ali odpravnino in sme zahtevati natančno izjavo od zdravnika o stanju takega člana (ice).

c) Če si kateri član(ica) še v nadalje poškoduje tisti del telesa, za katerega je že prejel (a) odškodnino, ne prejme nobene podpore niti odškodnine več.

d) Odškodnina se izplačuje iz odškodninskega sklada.

11. V poškodninski sklad se pobira od vseh članov in članic enak prispevek, ne glede na to, v katerem razredu so zavarovani in sicer po 5c na mesec.

12. Vse točke glede poškodb so veljavne za vse člane in članice jednot in zvez, ki so se združile s S. N. P. J., dokler konvencija S. N. P. J. ali splošno glasovanje ne odloči drugače.

13. Druga točka v 5 členu "Izplačevanje posmrtnin" naj se črta v pravilih S. N. P. J., ker je zapopadena v desetem odstavku te resolucije pod naslovom "poškodbe".

(Dalje prihodnjič.)

PROŠNJA.

Rojaki in rojakinje se prosijo, da po možnosti pomagajo rojaku A. Kodriču v Milwaukee, Wis., ki se nahaja v največji bedi. Omenjeni je prišel šele pred enim letom v Ameriko, sedaj je pa že šest mesecev bolan in za delo nezmožen. Tudi nima denarja, da si nikakor ne more pomagati. Nesreča je tem večja, ker ima v starem kraju ženo in 5 otročičev, ki so tudi potrebni podpore. Darovi naj se blagovolijo pošiljati na uredništvo N. V. (6x.)

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.



JAY W. ANDERSON, zastopnik za Duluth
352 WEST MICHIGAN ST. Telephone Grand

B. BUSH, zastopnik za Virginia, Minn.

Nova "ILIRIJA"

Slovenska naselbina pri Merril, Wisconsin

Vsem onim ki se zanimajo za farme; in, ki so nam že pisali, naznanjamo, da smo odtvorili novo poslopje s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih lastnikih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina **"New Ilirija"** leži do pet milj od Merrill, z blizu 15000 prebivalci, veliko cvetočo industrijo, ki se po celej dolini navadno hitro razvija. Glavna reka države. "Wisconsin river", teče mimo in skoz naselbino. Gradite se dve novi železniški progi in več cest v tem delu. Za miljo od naselbine so dve leto stari naseljenci, ki so letos zgradili nove hiše. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita in polna cega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo še $15 do juni $16. Plačilni pogoji lahki, in po dogovoru. Kedor ne najde vse natanko opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od teh naših mest v gozde, glejte da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče pri velikih industrijinieh mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojasnila.

ILIRIA COLONIZATION CO., SHEBOYGAN, W.

V prejšnjih letih.



Velikokrat slišimo, kako so naši pradedje živeli in kako so bili zdravi. Živeli so vedno po zahtevah narave in brez vsake razkošnosti. Sicer je pa to absolutno nemogoče za ljudi, ki žive v mestih, da bi jim dalo tako življenje zadovoljstvo. Nenavadno življenje, kakor primanjkljaj svežega zraka in solnčne svitlobe, vplivajo zelo slabo na nas in nas prisilijo, da moramo iskati zdravila, katera pomagajo vzdržati naše prebavne organe pri pravem delovanju. Kot tako zdravilo je dobro poznano

Trinerjevo zdravilno grenko vino.

Prvi učinek tega zdravila je, da očisti vse zaostale tvarine, ki ne bi smele biti tam, posebno ostanke neprebavne hrane, ki so se vstavili v drobu. Ti stari ostanki jedil zastrupljajo celi život. Drugo sredstvo je, ojačiti notranje organe in tako preprečiti ponovno bolezen. Mi priporočamo nadaljšo uporabo tega zdravila

V BOLEZNI ŽELODCA
V BOLEZNI JETER
V BOLEZNI ČREVESJA.

To zdravilo navadno daje popolno zadovolnost in sicer zato, ker prinaša pomoč. Ravnotako je v raznih drugih slučajih, kot pri zapeki, nervoznosti slabosti, bolečinah in ujedi, bledi in rumeni barvi kože, zgubi moči, lenem životu, zgubi apetita in izgubi spanca.

DOBI SE V LEKARNAH.

JOS. TRINER,

IZDELOVALEC

1333-1339 SOUTH ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL

TRINERJEV LINIMENT je precej močno zdravilo, lahko se ga pomeša z oljkinim oljem. Večkrat se pripeti, da bolečine v udih, sklepih in mišicah prenehajo že pri prvi uporabi. Imejte ga vedno doma pri rokah, da je lahko takoj rabite, ako je treba.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

Sledila je besna kletvica, padec, ropot, kakor da nekdo krčevito ... z vsemi štirimi, in še drug zvok, podoben škripanju železnega ... tečajev. V naslednjem trenutku se je pojavil Marko, plazeč ... po trebuhu, in se pobral, ko je dosegel prag, tolažeč se vso pot z nekrepkimi izrazi.

"Peklenski lump je ta bej!" je hitel pripovedovati strmečim tovarišem. "Ali veste, kaj je tu notri? . . . Past za lovljenje ljudi! Zamisli je v tleh, ki se ti vda pod nogami, da padeš Bog zna kam . . . v samo peklensko žrelo . . . Komaj sem se otel, da me ni požrla! ... dva sta notri; slišal sem ju dobro. Hitro na pomoč, a bodite ..., za Boga! . . ."

Dušan in Ivan sta prižgala vsak svojo električno svetilko; nato so ... drug za drugim, držeči se za roke. Ob luči so videli razločno ... špranjo, ki je obdajala svoje tri metre široko leseno ploskev; ... jo je potipal z nogo in opazil, da se giblje z lahkoto v dveh tečajih. Kdorkoli je stopil nanjo, se je moral strmoglaviti v globino — a ... tla so se zaprla nad njim.

Zdaj je slišala tudi prav razločno, da kliče globoko spodaj nekdo na pomoč.

"To je Wheelerjev glas!" je dejal Dušan zamolklo. "In to . . . glas Jankoviča . . . Kriste, kaj je z njima? . . .

Legel je na trebuh tik ob nevarni zatvori.

"Tečaja sta na sredi . . . to ne pojde težko . . ."

Res se mu je posrečilo vtisniti zatvoro z eno samo roko; izpod ... zinila črna tema.

"Wheeler! Jankovič! Ali sta zdrava?" je zaklical Dušan v globino.

"All right!" je odgovoril glas poročnika; poznalo se mu je, da ... je bližnja pomoč takoj vrnila ravnodušje. "Zdrava sva, toda dolgo ne vzdrživa več; spustite nama vrv . . ."

"Vrvi!" je kliknil Dušan prijateljem in prašal na to spet v globino:

"Kaj delata? . . ."

"Plavava . . . po nekakšnem vodnjaku . . . kroginkrog so same ... stene . . . in mraz je tudi mraz . . ."

Dušan je razločil pljuskanje.

"Takoj dobiva vrv!" je zaklical; nato je pomolil svetilko v odprtino. "Ali vidita luč?"

"Vidiva . . . Ali vidiš ti naju?"

Pogledal je . . . toda, — o groza! Globoko pod njim je padala na golo polurazpadlo človeško truplo, ki se je zibalo v ogljenočrni ...

"Kaj je to?" je kriknil s studom in strahom. "Vaju ne vidim ... vidim le mrliča!"

"Ah, da!" se je zasmejal poročnik s hladnim smehom, ki ga je ... odmev globine še bolj zloveščega. "To je gospod, ki je bival ... že dolgo pred nama — kakor bi sodil po njegovi vonjavi . . . marš, poberi se!"

V svetlem krogu, ki ga je metala svetilka, so zagledali tovariši ... poročnikovo nogo, ki je brcnila mrtveca v stran, nato njegov ... zdaj spet veseli obraz, in trenotek nato tudi jezni obraz Mihajla Jankoviča.

"Evo vam vrvi, da opašeta zemljo!" je viknil Marko in jima spustil dolgo vrv, ki jo je bil našel zunaj s pomočjo Lejle in zbegane stare sužnje . . .

Čez par minut sta stala ponesrečenca zopet na varnih tleh.

"Kako ste opravili?" je bilo poročnikovo prvo vprašanje, ko je stopil z ostalo četo na hodnik. "Ali ste rešili sestro gospoda Javornika?"

"Ah ne!" je odgovoril Dušan žalostno. "Neki lopov, oficir arnavtske garde, jo je odpeljal tik pred nami. Edino, kar nam ostane, je upanje, da ga dohitimo . . . Toda rešili smo nekega drugega . . . ki nas že čaka na bregu . . ."

"Koga ste rešili?" je vzkliknil Wheeler z drhtečim glasom, polnim slutnje, in se ustavil sredi veže.

"Rešili smo lady Heleno, ki jo je imel njen ugrabitelj — brat onega, ki je odvedel Jerico — zaprto pri Halilu beju" . . .

Poročnika je zapustila mahoma vsa njegova angleška hladnokrvnost. Preden je Dušan dogovoril, je skočil k vratom, odpehnil jih je in planil v noč. Toda skoraj istočasno so začuli ostali kletvico, ki ji je sledil prestrašen vzklik:

"Gospodje, hitite semkaj! Nesreča se je zgodila!" . . .

Vse je pretreslo nekaj težkega; stekli so za Wheelerjem in ga našli stoječega poleg nepremičnih teles Jova in Dušanovega brata Miloša.

"O Bog, o Bog!" je zastokal Dušan in jima posvetil v obraz. "Ubogi Jovo! . . . Miloš, ali si ranjen hudo?" . . .

Oba sta bila krvava; a dočim je tekla Milošu kri samo izpod las, je vrela Jovu iz ran na glavi, na prsih in na trebuhu . . . Bil je dobesedno razmesarjen!

"Saj še živita!" je vzkliknil Marko zdajci. "Bog bodi zahvaljen."

Res se je čulo iz ust nesrečnega Jova zamolklo, težavno grgranje; Miloš pa se je zdajci obrnil, zaječal in odprl oči ter pogledal tovariše z začudenjem in globoko žalostjo.

"Miloš!" Dušan je padel na kolena k ranjenemu bratu in mu privzdignil krvavečo glavo. "Ali si ranjen hudo? . . . Ah, hvala Bogu — samo udarjen je! Vstani, bratec, vstani. . . Kje je dama, ki smo vama jo izročili?"

"Dama? . . ." je zastokal mladenič in so ozrl okrog sebe. "Dame ni . . . Jovo je ranjen? . . . Oh, prekleti lopovi!"

Gnev in groza sta mu vrnila moč; planil je kvišku in poklenil k Jovu.

"Jovo, ubogi Jovo! Kam so te? . . . Oh, veliki Bog! Kako se je zgodilo? Nekaj me je treščilo po glavi — izgubil sem zavest — in zdaj vidim Jova pobitega, in tujke ni nikjer . . ."

"To ni bil nihče drugi kakor Ali Kemal!" je rekel Dušan s turobnim glasom. "Jovo, daj, vzdignemo te . . ."

"Z mano je . . . pri kraju . . ." je zahropel nesrečni četnik, drgetaje v smrtni borbi. "Življenje . . . uhaja . . . Bratje, ne pustite . . . me tu . . . Vzemite me . . . kmalu bom mrtev . . . . potopite mojo truplo . . . v morju . . . in molite zame . . . poljubite mi . . . srbsko zemljo . . . ah! . . ."

V Markovem naročju je obležal mrlič — Jovo je bil izdihnil svojo pošteno, junaško dušo.

"K čolnu, bratje!" je velel Dušan, v svesti si, da so izgubili s to nesrečo dragocene, usodne trenotke. "Marko in Mihajlo, nesita Jova! Gospod Kazakov — ali hočete pomagati mojemu bratu? . . . A vidva, Wheeler in Estournelle, hitita z nama; morebiti najdemo sled!"

Dočim so korakali prvi štirje s svojim žalostnim bremenom proti morju in sta Marko in Jankovič poročala Milošu v naglih, razburjenih besedah, kaj se je zgodilo, je odhitel Dušan s svojimi tovariši ves bližnji morski breg. Bilo je prepozno! Niti duha, niti sluha ni bilo o zlodejih, ki so preprečili s svojim zavratnim napadom rešitev lady Helene.

(Dalje prihodnjič.)

Prihajač.

Povest. — Spisal Dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

VI.

Kdo z menoj spregovori
besedico prijazno!
S. Gregorčič.

Vsak kmet ve, da so kočarski otroci po navadi slabi delavci, ki rajši lenobo pasejo in stradajo, kakor da bi s pridnim delom ... kruh. A izjeme se dobe povsod, in Lojzetova Franca se ni ustrašila nobenega dela. Ker je bila poslušna, pridna in ročna, se je kmalu prikupila gospodinji; in s kolikim veseljem je delala ona tudi, ko so bili prijazni ž njo in jo radi imeli! A sreča je bila kratka. — Skrivnost je človeku težko breme. To je morala priznati Čedinova Urša, ki je premišljevala vso noč očesa premišljujoč, kako bi najuspešnejše razglasila znanje Tinetovo in Frančino. Zarana drugega dne je tekla v ... štacuno k Rozi, kjer so se stekale novice vse fare, da se razpošiljajo povekšane po vsej fari. Po niti je prišla Urša in povedala, kako je zalotila Tineta s Franco. Rozi ni bila prijetna ta novica, nepričakovana tudi ni prišla, zbudila pa ji je novo misel.

"Kaj praviš to meni!" je dejala Urši. "Mejački idi povedat. Ta bi te hvalila hvalo, in ti storiš dobro delo, če zabraniš, da se ne primeri hujšega. Tineta bi bilo vendar le škoda."

"Saj res. Mejački moram povedati", je dejala Urša in šla. Roza je bila zadovoljna sama s seboj, ker je posvetila Franci, ki je tako ... stopila med njo in Tineta.

Težko je čakala Urša nedelje. Ko pa je zvonilo k nauku, se je ... k Mejaču v kuhinjo in šepetala gospodinji: "Mati, mati! ... Vam imam povedati. — Na Tineta pazite, na Tineta! Za Franco ... Lojzetovo. Pa ne zamerite!" Odleglo je Urši, ko se je iznebila skrivnosti, in lahkega srca je hitela v cerkev; materi Mejačevi ta novica ni zdela prav verjetna; zakaj bala se je le, da bi se preveč ne seznanil z Rozo. Vendar ga je vprašala an kratko, če res zmenil za Franco. "Kaj Vas to briga", je odgovoril svojeglavo mladenič in se obrnil, a ovadila ga je rdečica. Še istega dne je Lojze poziv, da naj se oglasi malo v krčmi. Ko je prišel, mu ... mesla mati vina in kruha, poklicala prestrašeno Franco predse ... Lojzeta spominjati svojih dobrot.

"Ali veš še, Lojze, koliko si pred dvajsetimi leti hodil in prosil, ... se smel oženiti? Vsi so branili, ker nisi imel pod milim Bogom ... saj veš, odkod si bil ravno prišel! Jaz pa sem prosila zate in ... vorila moža, tako da sta se vzela s Tono".

"Res je to, mati", je dejal Lojze. "Dobro ste mi storili: Bog Vam ...!"

"In ko je bila Francka majhna, in niste imeli doma ne mleka, ne ... ne soli, kak revež si bil! Poginila bi ti bila mati in dete, da ti ... jaz takrat pomagala."

"Poginila, če bi Vas ne bilo. Pozneje, kaj ne, mati? sem Vam pošteno delal zato; a Bog Vam bo še posebej poplačal. Vedno ste bili ... z nami", je dejal Lojze miren; saj ni prvikrat Mejačka omenila njemu teh dobrih del. Franca pa se je vsa tresla, ker je slutila nezgodo.

"Franca", se je obrnila žena do dekleta, "kaj imaš ti z našim Tinetom?"

"Oh, jaz nič", je prosila deklica, in jok jo je silil. Lojze pa jo je gledal ves zavzet.

"Franca", je povzela zopet ona, "jaz te imam prav rada, ker si pridna in pametna; a včeraj mi je pravil nekdo, da se naš Tine malo preveč meni s Teboj, kakor je pač mladih ljudi navada. Saj to samo na sebi ni nič kaj hudega. A ljudje imajo jezike in kar razvpili bodo Tineta, češ, s to in to se peča. Kakor pravim, jaz te imam za pošteno in pridno dekle; a to sama spoznaš, da za našega Tineta ti nisi." Dekle je ihtelo, Lojze je pa pritrdil materinim besedam.

"Res je to," je dejal, glas mu je bil vendar malo izpremenjen. "Za Tineta nisi, Franca. Zatorej mir!"

"Sama sem mu branila," je vzdihovala deklica, "naj ne govori z menoj!"

"Rada verjamem", je dejala mati, "ampak saj veš, kakšni so taki mladeniči: vsi neumni; ne mislijo ne naprej, ne nazaj. Ti, Lojze, boš pa izprevidel, da ne morem več Tineta skupaj pustiti s Franco. Rada bi jo imela še pri sebi, rada; a za njo in za fanta je boljše, da sta narazen."

"Da bi šla drugam služit!" je dejal Lojze in hudo mu je bilo. "Pri Vas bi se bila kaj naučila, mati, naučila! A kaj se hoče!"

"Za takega pridnega dekleta, Lojze, se dobo služba povsod. Morebiti jo vzame Čedinka: imajo že dlje časa samo neo."

"Bom vprašal," je menil Lojze in odšel. Mejački pa se je dobro zdelo, da ji je prišel ta svet na misel, in le želela je, da bi Lojze kaj opravil: zakaj k Čedinu pač ne bi zahajal Tine. Deklici je podarila pisano ruto in višnjev predpasnik, in kar je bilo prostora v njeni skrinjici, je popolnila s potico, orehi in drugimi jestvinami, da bi jo potolažila in ker jo je čislala.

Lojzeta pa pri Čedinu niso bili posebno veseli. Vse ga je napadlo, zakaj da je posekal smreki. Lojze je gledal in molčal, da se jeza malo poleže.

"Bil bi jih pa kdo drug", je dejal naposled.

"Izgovor vseh potepuhov", je vpil Peter in se rotil, da ga vrže iz hiše.

"Botra, Vi ste pametni; Vi poslušajte!" je miril Lojze in vlekel iz žepa goldinar. "Tu je ara. Kar spravite!" in pogledal je tako čudno krog sebe, da je vsem pregnal jezo.

"Lojze, v samih prilikah govoriš. Kdo te bo razumel!" se je muzala Čedinka. Lojze pa nič ni trenil z očmi, ampak pravil, da je dal Franco v službo.

"Saj že služi pri Mejaču teden dni", je opomnila Čedinka.

"Ne več", je popravil Lojze. "Zdaj bo pri Vas." Vsi so se zavzeli nad to novico, in sčasoma je vendar razložil Lojze svojo željo. Čedinka pa se je branila France, češ, če bi bila kaj prida, bi bila ostala pri sosedu.

"Tine je govoril ž njo," je dejal Lojze, "in Mejačeva mati ne trpi tega."

"I, seveda. Tak gospod!" je dejala ona, in preprosil jo je Lojze. "Ampak, Lojze, da je ne boš obiskaval! Dekle je nemara pošteno. Ti pa, nič ne vem kakšen si. Govori se marsikaj o Tebi. Pravijo, da si kradel".

"Nihče me še ni videl."

"A Bog te je videl, Bog," je opomnil Čedin.

"Tudi še ne, oče", je odvrnil Lojze. "Toda nič se ne bojte! Ne bom hodil. Dekle je v dobrih rokah."

(Dalje prihodnjič.)

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.
Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.
Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.
3% obresti od vlog.

Naznanilo in priporočilo.
Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem preselil svoj
GOSTILNO
v Klinc-evo hišo na
2nd AVENUE & LAKE STREET.
Priporočam se Slovencem in Hrvatom za mnogobrojen poset.
Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke. Svoji k svojim!
JOHN LAMUTH
SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

$1,00
Cenik za šilo in knjige pošljemo na zahtevo zastonj.
KNJIGOTRŽNICA ŠOJAT & JURKOVICH
Box 448 DULUTH, MINN.

Naznanjam
Slovencem in bratom Hrvatom, da sem zopet otvoril
SALOON
—: na :—
VIRGINIA, MINN.
207 Chestnut Street.
Na razpolago vsakovrstne pijače in smodke. — Jamčim dobro postrežbo ter se priporočam za obilen poset.
MATT. PRIJANOVICH.

Ljudje, ki poznajo dober tobak, kadijo
HAVANA CIGARE
Posku ite cigaro
S. N. P. J.
ki je najboljša cigara na Range.
VAROS in IBY so tudi dobre cigare.
LOUIS TILLMAN
AURORA -:- -:- MINN.

ZNAK DOBRE OBLEKE
The Columbia Clothing Co
DVE VELIKI TRGOVINI
DULUTH SUPERIOR
Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA
Frank Medved
CHISHOLM, MINN.
Phone 101.
PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.
NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMEMRIKI.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.
Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.
V to banko vlaga država svoje vrednosti.
Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno
grocerijsko trgovino.
V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo
Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!
Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat
MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".



Skupina naših strank, ki odhaja iz našega urada na STEEL PLANT.

IZREŽITE TA KUPON IN POŠLJITE IZPOLNJENEGA NA:

THE KINZEL-BURKE REALTY COMPANY
No. 2 Lyceum Building, Duluth, Minn., (en blok od Union postaje)
Prosim, pošljite mapo, slike in popis jeklarne pri Gary brez vseh stroškov od moje strani.
Ime ....
Naslov ....

FIRST NATIONAL BANK
Chisholm - - Minn.
Kapital $25.000. Preostanek $29.318.
Osebna odgovornost $5,000.000.
Obrestuje denar po 3%
Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.
Posebno pozornost dajemo Slovencem.
Pridite in se prepricajte!

PROTISRBSKE DEMONSTRACIJE V BOSNI, HRVATSKI IN AVSTRIJI.

(Nadaljevanje prve strani.)

le-ta odvrnil z roko, da je padla pred avtomobil spremstva, je izjavil, da je bil pred kratkim v Belgradu in da je tam dobil bombo. Aretovanih je bilo več oseb, ki so osumljene, da so z napadom v kaki zvezi.

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — V Mostaru, glavnem mestu Hercegovine in v drugih krajih je prišlo do protisrbskih demonstracij.

Sarajevo, Bosna, 30. junija. — Tekom protisrbskih demonstracij je bilo aretovanih več sto oseb, med temi srbski poslanec Atanazij Pola. Demonstranti so naskočili hišo bogatega Srba Jestanoviča, člana bosanskega deželnega zbora, jo izplenili in poškodovali. V hotelu "Europa", ki je njegova last, so razbili vse pohištvo. Jestanovica so zaprli.

Geneva, 30. junija. — Spomenik, ki je postavljen na angleškem pokopališču v spomin leta 1898 v Genevi umorjeni avstrijski cesarici Elizabeti so na ukaz cesarja Fran Josipa črno drapirali.

Dunaj, Avstrija, 1. julija. — Usmrtitev prestolonaslednika Ferdinanda in njegove soproge v bosanskem glavnem mestu je užalostila ves svet. Od povsod prihajajo sožalne brzojavke.

Listi zelo pohvalno omenjajo življenje prostolonaslednika in njegove soproge. Ljudstvo je še vedno zelo razburjeno. Vsi listi brez izjeme obžalujejo starega cesarja, katerega je ta novi udarec hudo zadel. Listi se tudi spominjajo žaloigre v Meyerling, ter tajinstvene smrti cesarjeviča Rudolfa.

Ko je postal nadvojvoda Ferdinand prezumptivni prestolonaslednik, je bil razmeroma ravno tako malo znan, kakor danes novi prestolonaslednik nadvojvoda Karl. Toda položaj je bil ves drugačen, ko je stopil Ferdinand v ospredje. Cesar Fran Josip je bil takrat še zdrav in krepak, danes je pa človeška razvalina, njegovi dnevi so šteti.

Avstrija se nahaja pred hudimi časi. Vlado bode prevzel mlad princ, ki je v vladnih poslih neizkušen. On nima izkušenj, ni se pripravljal celih dvajset let za vlado, kakor se je moral umorjeni prestolonaslednik Ferdinand.

Neposredna posledica atentata je, da so vsi vladni posli zopet v rokah starega cesarja. Kako se raz vije položaj, kaj prinese bližnja bodočnost je mogoče le ugibati. Fran Ferdinand je bil mož trdne volje in značaja, in je imel velik vpliv v politiki. Zagovarjal je trializem ter se je kot strog katoličan zavzemal za to, da se vrne papežu posvetna oblast. S tem se je Italiji precej zameril.

Dunaj, Avstrija, 30. junija. — "Radi najinih otrok moraš živeti, Sofi," so bile po uradnem poročilu zadnje besede na smrt zadetega prestolonaslednika Ferdinanda, katere je šepnil svoji soprogi. Uradno poročilo naznanja nadalje: "Vojvodinja se je naslonila s zaprtimi očmi na svojega soproga, tako da je mislil cesarski namestnik za Bosno, fzm. Potiorek, ki je sedel prestolonaslednikovi dvojici nasproti, da je strahu omedlela. V tem mnenju ga je še bolj utrdilo dejstvo, da je zašepetal prestolonaslednik svoji ženi nekaj besed. Šele ko se je fzm. Potiorek obrnil, ko je zapovedal vozaču avtomobila, naj hitro vozi, je opazil, da krvavi prestolonaslednik iz ust. Ko je privozil avtomobil do vladne palače, je bila kneginja v nezavesti. Tudi prestolonaslednik se je zgrudil, ko so dvignili kneginjo. Nadvojvoda je umrl čez kake četrt ure. Nekaj minut pozneje je tudi kneginja izdihnila svojo dušo. Zavedla se ni več."

Sarajevo, Bosna, 30. junija. — Protisrbske demonstracije se nadaljujejo. Več srbskih dijakov je bilo aretovanih, ker so baje izjavili: "sedaj nam ni treba tega storiti". Eden atentatorjev, Nedeljo Gabrinovič, je bil pred dvema leti izgnan iz Sarajeva, toda posredovanje nekega socialističnega poslanca mu je omogočilo povratek. Nedvomno je, da je obstajala obsežna zarota. V Prinzipovem stanovanju so našli precej denarja.

Dunaj Avstrija, 29. junija. — "Strašno, strašno Ali mi res ne ostane nič prihranjeno!" je vzkliknil stari cesar, ko je dobil vest o atentatu.

Nadvojvoda Ferdinand in njegova soproga sta odpotovala preteklo sredo v Bosno in Hercegovino, kjer je pregledal prestolonaslednik kot glavni nadzornik avstro-ogrske armade obmejno vojaštvo ter se hotel udeležiti vojaških vaj. Pred odhodom je bil posvarjen, in čuje se, da je tudi srbsko poslaništvo na Dunaju nekaj namignilo, naj ne hodi. Toda prestolonaslednik se ni zmenil za svarjenja, in tako je padel kot žrtev zarote.

Zagreb. Hrvatsko. 1. julija. — Protisrbske demonstracije se nadaljujejo. Pred mestno hišo se je zbrala velika ljudska množica in zahtevala od župana, da vrne srbske redove, s katerimi je bil odlikovan.

Druga skupina demontrantov je odšla pred hišo predsednika hrvatskega deželnega zbora, ki je Srb, ter tam razgrajala. Policija je aretovala več oseb.

Belgrad, Srbija, 1. julija. —Uradno se naznanja, da je podvzela vlada vse potrebne korake, da odkrije zaroto, in da bode kaznovala sokrivce.

Dunaj, Avstrija, 1. julija. — Cesar je zapovedal povodom smrti nadvojvode Fran Ferdinanda in kneginje Hohenberg sesttedensko dvorno žalovanje.

Tudi tukaj je prišlo do protisrbskih demonstracij. Tristo nemških buršakov je pridrlo pred srbsko poslaništvo, kjer so sneli na poludrog obešeno zastavo in jo sežgali. Slične demonstracije so se zgodile tudi pred vojnim ministrstvom in drugje.

STRAŠNA USODA.

Danville, Ill., 30. junija. V ječi v Williamsport, Ind., je pri neprevidnem ravnanju s razstreljivi 31 let staremu Walter Atchinsonu odtrgalo glavo od telesa. Atchinson je sedel radi konjske tatvine, in je najbrže poizkušal pobegniti s pomočja razstrelbe. Najbrže je naboj predčasno eksplodiral.

KAZNJENCI SUHAČI.

Philadelphia, Pa., 30. junija. — Med v Eastern kaznilnici zaprtimi jetniki kroži na legislaturo peticija, ki pravi, da je 70 odstotkov zločinov v Pennsylvaniji povzročil alkohol. Peticija prosi zakonodajo za temperenčne postave. Čuje se, da bode najbrže 1500 kaznjencev podpisalo peticijo. Tega se je domislil urednik v kaznilnici izhajajočega lista.

PUNT NA KITAJSKEM.

Changhai, Kitajsko, 30. junija. — V 50.000 prebivalcev broječem važnem trgovskem mestu Kalgan, 125 milj severozapadno od Pekinga se je spuntalo 6000 vojakov. Uprizorili so strašne grozovitosti in izplenili mesto, katero so končno zapalili.

ROOSEVELT NA DELU.

Pittsburgh, Pa., 1. julija. — S prav dolgim govorom pred ligo naprednjakov v Pennsylvaniji je otvoril Theodore Roosevelt toletno kampanjo. Bil je navdušeno pozdravljen. Toda njegov glas ni več tako močan, kot svoje čase. V svojem govoru je seveda napadal sedanjo vlado in sedanjo vladno politiko.

MAJOR SPODEN.

Washington, D. C., 1. julija. — Predsednik Wilson je potrdil razsodbo, katero je izreklo vojaško sodišče nad majorjem Koehlerjem od zvezne obrežne artiljerije, ki bode moral sedaj sleči vojaško suknjo. Obdolžitve so bile take, da se je morala pri razpravi izključiti javnost.

ZGODOVINSKE IN ZEMLJEPISNE ČRTICE.

Piše **Wiljem Brunschmid.**

Turčija držana v mračnjaštvu.

Kmalu potem ko je bil Abdul Hamid vržen s prestola in vječen se je začela Turčija dvigati. Prejšnji sultan je prepovedal širiti med ljudstvo izobrazbo, ker je vedel, da pride zizobrazbo ljudstvu konec autokratizmu in da bo njegovo žezlo varno v njegovih rokah le toliko časa, dokler bo držal svoje podanike v nevednosti, vraževerstvu in duševni temi. Dopustil ni šol, dopustil ni, da bi se razvilo premogokopstvo in rudokopstvo, da bi se razvila industrija, trgovstvo, železničarstvo in mornarstvo. Konstantinopel, glavno mesto Turčije, ki šteje nad en miljon prebivalstva, ni imel do pred tremi leti pocestne električne železnice in dobil je še le pred štirimi leti telefon. Da, celo brzojav je bil vpeljan v Turčijo le toliko kolikor so zahtevale vnanje države, in železnic bilo je le toliko kolikor sta zahtevale izventurška industrija in trgovstvo. Abdul Hamid sam je bil tako vraževeren, da ni hotel rabiti telefona, in tiste svete čase kadar se je vozil z železnico, porezati so morali brzojavne žice, če so križale čez želeniško progo, ker je smatral brzojav zopern mohamedanskemu verskemu uku, ki drži vernike v nazadnjaštvu, pokorščini in revščini.

Turška vera drži svojim vernikom obvezo čez oči, in Abdul Hamid, dokler je bil nje papež, nje pokrovitelj, je pomagal z vsemi silami duhovstvu držati nazaj izobrazbo in napredek. Zato pa Konštatinopel ni nikdar imel posebnih učenjakov in mislecev. To mesto je bilo edino miljonsko mesto brez vseučilišča, katero se je vstanovilo še le po vstaji Mladoturkov, ki so vrgli prejšnjega sultana v solunsko grajsko ječo. Starodavno mesto Kiva, daleč za Kaspijškem morjem v pustinjah osrednje Azije, je bilo središče učenjakov in mislecev že takrat ko je bil Konštatinopel politično središče sveta Za učenjaštvo se v Konštatinopelju ni nikdar nič delo, in stara mesta Samarkand, Bohara in mesta v Mali Aziji so bila središča učenjaštva in teologičnih prerekovanj med tem ko Konštatinopel ni druzega mislil kot na politično in vojaško moč. Kar je v Konstatinopelju literarne vrednosti je bilo naplenjeno pri drugih narodih. Književne vrednosti, ki so bile naplenjene v bitkah pri premaganih ljudstvih, so se zmetale v mošeje v Konštatinopelju brez vsakega reda, in brez da bi se vedelo ali vsaj mislilo, da so kake posebne veljave. Nekateri sultani so se še nekoliko zanimali za književnost, večina njih je pa knjige mrzila, in kalif Omar je celo kuril s knjigami znamenite čitalnice v Aleksandriji peči za ljudske kopelji. V tej čitalnici, ki je bila najznamenitejša svoje dobe, so bila dela arabskih, perzijskih, grških, latinskih, egiptovskih in bizantinskih mislecev, a vse je šlo v plamen za gretje vode za kopeli.

Pred Omarjem še so Turki pokradli več knjig v čitalnici v Aleksandriji, in so jih prenesli v Konštatinopelj. Ob Črnem morju, posebno v mestu Trebizond in na Krimskem polotoku so bile kolonije grških in rimljanskih pisateljev. Palestina je bila nekoč bogata na ustnih pripovedkah, bajkah in modrijanih; Damask, Antijoh, Efesus, Armenia in več mest v Perziji in Turkestanu so bili obdarjeni kraji s pisatelji, filozofi, teologiti, matematikarji, pesniki in drugimi misleci, in dela večina teh so morala romati gotovo v Konštatinopelj. potem ko so Turki te kraje podjarmili, vendar nihče ne ve mnogo o čitalnicah Konštatinopelja. Ta prestolica Turkov ima sicer mnogo knjig, vendar se nikdo ne briga za nje. Turški duhovni so v tem oziru vraževerni lenuhi, kateri ne stremijo po drugem kakor da držijo ljudstvo v nevednosti in vraževeri, ker nazadnjaško ljudstvo je ponižno in najboljša molzna krava za duhovsko in posvetno gosposko. Knjige so bile do zadnjih let neredno zložene na policah v mošejskih arhivah, kjer jih je pokrival prah mnogih let.

Zadnje leta so se jeli zanimati vnanji učenjaki za te turške književne zbirke. Prvi, ki je prišel do teh knjig je bil ogrski pisatelj Dr. Vamberg. Napravil se je na ta ali oni način priljubljenega pri Abdul Hamidu, kateri mu je dovolil dostop do knjig. Preiskoval je več tednov po pajčevinastih arhivih in slednjič je pregovoril Abdul Hamida, da mu je dovolil vzeti seboj neke knjige, ki so bile vzete v Budapešti takrat ko so Turki podjarmili to prestolico Mažarov.

Pred več leti je nek podjetni ruski učenjak prišel do arhiva v neki mošeji, kjer je našel rani rokopis svetega pisma, ki še ni obsegal toliko ukov in zapovedi kot danes. Odnesel je to stvar v St. Petersburg, kjer je ruska cerkev porabila kar je bilo dobro za državne pravoslavnih v pokorščini in nazadnjaštvu.

Ti turški arhivi pa v splošnem niso zavarovani in prilike je bilo vedno dovolj odnesti knjige in rokopise, kateri so se komu dopadli. V mošeji sv. Zofije čuvajo danes zbirko knjig fanatični turški duhovni. Ta zbirka je morala biti nekoč znamenita, ker je ta mošeja najznamenitejša v Konstatinopelju. Vendar danes je tam le kakih štiristo vezanih rokopisov; vse drugo se je razmetalo in pokradlo, ker se prešnja leta niso brigali Turki za vrednost književnosti. Med mulahi, kakor pravijo turškim duhovnom, so večinoma leni ljudje, ki se ne brigajo za čitanje in pisanje in smatrajo knjige nepotrebne ter jih cenijo bolj radi njih starosti kot pa radi njih vsebine, katere največ ne vedo.

Mladoturki so se pa začeli oživljati za književnost. Nastavili so komisijo, ki spravlja skupaj razne spise, jih snaži prahu v katerem so ležale več generacij, in namen te komisije je, spraviti te književne zbirke v tak red, da pridejo knjige v veliko narodno čitalnico, katero nameravajo zgraditi Mladoturki.

V Abdul Hamidovi čitalnici v Jildiz Kiosku so našli med dragocenimi knjigami tudi mnogo ničvredne šare. V sultanovi zbirki je več rokopisov v orijentalskih jezikih. Mnogo je tudi angležkih, francoskih in nemških krasno vezanih knjig, katere so dali sultanu ljudje, ki so iskali pri njemu kakih privilegijev in so mislili, da drži sultan mnogo na knjige. Vendar Abdul Hamidu so bile knjige postranska stvar; njemu se ni zljubilo vbijati glave s študijami; on ni nikdar čital in je bil jako neveden. V njegovi mladosti je bila njegova izobrazba tako zanemarjena kot je bila zanemarjena izobrazba njegovega brata, sedanjega sultana, ki nima nobene kulture, in mu ni tudi nič zato, da bi si jo pridobil. Mehmed V., sedanji sultan, ljubi dvorske ceremonije, vendar kar se tiče izobrazbe je na jako nizki stopinji, ker ni čital v njegovem življenju druzega kot kako francosko novelo. Abdul Hamid je bil strasten skopuh. Sprejel je vse, kar se mu je podarilo, samo da je stvar lastil. V nakopičenju svojega bogastva bil je blazen, vendar ni bil izbirljiv kaj je pridobil. Njegova književna zbirka je vsled te lakomnosti po imetju razne veljave. V nji so knjige v raznih jezikih, in med dragocenimi knjigami so pomešani ničvredni cenki kakih trgovin. Največje literarne vrednosti so starodavne perzijske klasične pesmi v pismeni okraski Korana. Ti okraski so bili izdelani ko je bilo lepopisje še umetnost, in Mohamedanci so bili posebni strokovnjaki v okraskih lepopisja zato ker mohamedanska vera prepoveduje slikanje.

V Abdul Hamidovi književni zbirki je okoli 40.000 knjig. Polovica tega je cenikev in ničvrednega gradiva. Sultan ni nikdar kupil knjige, in vse mu je bilo poslano. V predsobi čitalnice so visele raztare cunje sultana, v drugi sobi pa nabasani konji, psi, mačke in golobi, kateri so bili ljubljenci sultana, in katere je na ta način ohranil.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Zakaj se ljudje ne brigajo bolj sami zase kot za male dečke, katerim ne privoščijo poštene zabave. Svoj načrt smo dobro izpeljali; od nesli smo srečno malo iz hiše ter jo že nalahko potisnili v top. Vse je bilo gotovo, samo zapaliti je bilo treba. Ravno sem hotel dati povelje za strel, ko me zmoti presunljiv krik, kakor bi si bil kdo prst zmečkal in razločil sem Montagov glas: "Jurček, Jurček, počakaj!"

Takoj nato sem zagledal celo naso družino krog sebe in Montag je hitro potegnil hčerko iz cevi, Lili je pa omedlela. Suzi je prijel krč — in vse to radi male stvarice, ki ni vredna, da so jo kupili. Sploh bi se ji tudi ne bilo nič hudega zgodilo, kajti pernico smo tudi po ložili na pripravno mesto.

Zdi se mi, da je bila Beti tako predrzna in je pogledala v dnevnik, kaj sem včeraj zvečer napisal.



Za krč v želodcu rabite znano in zanesljivo domače sredstvo

Richter-jev ANCHOR PAIN-EXPELLER.

Navodilo za vporabo je na listu, ki je ovit okoli steklenice.

Cena 25c in 50c v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington Street
NEW YORK, N. Y.

Ko je prebrala, je šla gledat, če res otroka ni v zibelki in ko se je prepričala, da je izginil, spravila je vso hišo na noge. Toliko vpitja za malovredno stvar! Nič več nimam Beti tako rad kot prej. Ni imela pravice prebrati dnevnika, če prav Lili zatrjuje, da ji je otrokov angel varuh dahnil to misel v glavo, kajti kaj bi se bilo sicer z njeno hčerkico zgodilo.

* * *

Janezkova noga se je slednjič pozdravila in že sme na ulico, toda mati mu je prepovedala z menoj se družiti, kar pa Janezek ne more ubogati. Vsak dan sva skupaj.

Pretekli teden je bil zopet Hermanu podoben čarovnik tu, vendar me pa papa ni hotel vzeti s seboj k predstavi, ker je trdil, da so žame coprnije bolj nalezljive kot koze. Jutri — dan pred 4 julijem — se bo ob treh popoldne na mestnem trgu sosedov profesor v velikem zrakoplovu dvignil v zrak.

Kako krasno mora biti plavati visoko nad zemljo po sinjem zraku! Rad bi dal svoj novi žepni nožiček, ako bi smel iti z njim. Če mi le dovoli, precej.

Živijo! Peljal se bom! Poprej sem odložil pero in tekel naravnost v hotel, kjer profesor stanuje. Doma sem rekel,da grem obiskat Suzi, toda komaj sem pritekel do hotela, že sem bil pri profesorju in ga prosil, da me vzame s seboj. Rekel je, da zelo rad, če mi le stariši dovolijo. Ali ne bo to krasno? Upam, da mi ne bodo prošnje odbili. Slaven bom postal, ker še noben deček ni v mojih letih kaj podobnega izkusil.

Prav čudno mora izgledati zemlja iz višine, v kateri se ljudje vidijo majhni kot muhe. Najrajši bi doma o nameravanem izletu molčal, ker mi sicer lahko prepovedo. Kar brez dovoljenja hočem iti. Zelo prijetno in šaljivo bi bilo, če bi še pred profesorjem zlezel v zrakoplov in se sam odpeljal. Prvi deček bi bil, ki se je kdaj sam dvignil in šel bi lahko, kamor bi hotel. Peljal bi se v zrakoplovu do Čikage, kjer bi se izkrcal in šel z brzovlakom nazaj domov. Ali pa bi po čakal toliko časa, da se zemlja nekoliko zasuče in potem bi videl Kitajsko, ki je sedaj pod nami Na prvega Kitajca bi vrgel vrečo peska. Jutri navsezgodaj moram še poizvedeti pri profesorju, kako se zrakoplov vodi.

Danes je šla Janezkova mati na trg in jaz sem porabil to priliko ter zlezel na sosedov vrt, kjer sem po dolgem iskanju srečno našel stekla stričevih očal. Natočil sem navadno vodo v malo steklenico ter mu svetoval, da naj si zvečer s vodo umije oči. Zjutraj preden je vstal, sem že premenil stekla v očalih in komaj si jih je nataknil na nos, že je videl dobro kot prej. Iz veselja mi je podaril cel cekin.

(Dalje prihodnjič.)

Probate Court Notices.

Order Limiting time to File Claims and for Hearing Thereon.

State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

IN PROBATE COURT.

IN THE MATTER of the Estate of Tony Pogorelez, Decedent.

Letters of administration having been granted to Louis Pogorelez.

IT IS ORDERED, That the time within which all creditors of the above named decedent may present claims against his estate in this court, be, and the same hereby is, limited to three months from and after the date hereof; and that the 6th day of October 1914, at ten o'clock A. M., in the Probate Court Rooms at the Court House at Duluth in said County, be, and the same hereby is, fixed and appointed as the time and place for hearing upon the examination, adjustment and allowance of such claims as shall be presented within the time aforesaid.

Let notice hereof be given by the publication of this order in the Narodni Vestnik, as provided by law.

Dated, Duluth, Minn., July 1, 1914.

S. W. GILPIN,
Judge of Probate.

Seal, Probate Court, St. Louis County.

N. V. July 2, 9, 16, '14.

RAZPRODAJA KNJIG.

Narodna biblioteka, nepopolna, 6 snopičev, ... — .60c
Narodna biblioteka, nepopolna, 14 snopičev, ... — $1.5.
Narodna biblioteka, nepopolna, 24 snopičev .... — $2.50
Vjetnik na Galeji 20c
Kako postanemo stari .... 35„
Poduk novopriseljencem z zemljevidom Združ. držav ... 35„
Zemljevid Združenih držav in Kanade .... 30„
Erazem Predjamski .... 25„
Ženinom in nevestam škof Ant. Bon. Jeglič, ... 25„
Nihilist .... 25„
Slov. nemški in nemško slov. slovar .... 35„
Roman Johana .... 20„
Slov. angl. slovnica .... 1. —
Slov. angl. rečnik .... 1. —
Pravila dostojnosti ...... —. 25c
Voščilna pisma .... —. 25„
Pripovedke za mladino ... —. 25„
Postojnska jama .... —. 25„
Marjetica .... —. 25„
Tisoč in ena noč, 7 snopičev —. 75.,
Solnce in dež .... —. 25.,
Razne nabožne slike po 25c komad

Te knjige so iz stare zaloge in ene so nekoliko umazane, ker so bile v izložbenem oknu, zato so cene tako nizke. Poštnina je všteta. Naročila je nasloviti na:

Narodni Vestnik,
405 W. Michigan Str.,
Duluth, Minn.

NAŠI ZASTOPNIKI.

..Vsak tajnik postaje Slov. kat. podp. društva sv. Barbare je pooblaščen pobirati naročnino za "Narodni Vestnik" ter nas zastopati za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

MINNESOTA:

Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kapsh, L. Perushek, Ely, Minn
John Pogačnik, Eveleth, Minn.
Max Volcanshek, Eveleth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar. Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatich, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
John Dragovan. Soudan. Minn.
Ignac Heglar, Buhl.

MICHIGAN:

Frank Plautz, Calumet, Mich.
Joseph Butala, Ahmeek.
Mike Muhvich, South Range.

WISCONSIN:

Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee. Wis.
John Stampfel, Grafton, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.
Frank Meh, 243—1st Ave., Milwaukee.

ILLINOIS:

Josip Novak, 206—3rd St., La Salle.
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.
Frank Mally, Joliet, Ill.
Frank Goličnik, Panama, Ill.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Tony Prosen, Granville.

INDIANA:

N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.
Frank Baudek, 2605 W. Michigan St., Indianapolis.

PENNSYLVANIA:

Matt. Kamin, Forest City, Pa.
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Braddock, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Joseph Yamc, Garret, Pa.
Martin Klinar, Johnstown, Pa.
Frank Remic, Lusk.
John Lamuth, Marianna, Pa.
Frank Mikiaucich, McDonald, Pa.
Martin Koroshec Ralphton, Pa.
Math. Malovrh, Broughton.
John Mlakar, Claridge, Pa.
Frank Sedminak, Yukon.

OHIO:

Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ignac Prel'gar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O
Anton Kikel, Youngston, Ohio.
Frank Guna, Bradley, Ohio.

COLORADO:

John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Škrabec, Denver, Colo.
Frank Blatnik, Walsenburg.

KANSAS:

John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Žagar, Kansas City, Kans.
Simon Repovš, Columbus, Kans.
Jacob Cukljati, Pittsburg, Kans.

WYOMING:

F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
John Globochnik, Diamondville, Wyo.

MONTANA.

Kajetan Erznožnik, Red Lodge, Mont.
Mike Krivec, Klein, Mont.
Peter B. Barich, Walkerville, Mont.
Martin Šetinc, Bear Creek.

DRUGI KRAJI.

Frank Malavašič, Little Falls, N. Y.
John Ruzich, Wardner, Idaho.

Za oglase tujih in nepoznanih tvrd ne prevzame ne uredništvo ne upravništvo nobene odgovornosti. Nekatere stvari so dobre, vendar je boljši:drži, nego lovi.

Sedaj je pravi č

Spomlad je tu — ča buja vsa narava v nov Tudi človek, del narav otresti nenaravnih veri klepajo na zaduhlo, ne stno tovarno, ter beži v sto, na kmete, v zdrav

Naši rojaki so se v zad začeli precej zanimati Kdor le more, otrese se strijskega sužnja, kupi ter postane sam svoj go teremu nima nikdo uka ne pozna ne kriz in ne dela v slabem, nezdrav Res je sicer, da mora t valec, vsaj v začetku, tr toda on se trudi za sebe lepšo bodočnost, — dočim dustrijski delavec vse sv nje garati le za nenas pitalista.

Važno za vsakega, ki si piti farmo, je to, da si ogleda, predno kupi, ke drugače lahko pripeti, da čko v žaklju! Naj bi se kdo na lastne oči prep kakšna je zemlja, kakš lica, in kakšni so tudi d ji za uspešno kmetovan

Mi prodajamo zemlj najrodovitnejših kraje Wisconsin, in sicer pod p koršnih Vam ne more po beden drugi prodajalec Dva rojaka iz države P nia, ki sta si v zadnjem svet ogledala ter tudi k polna hvale o dobroti ze sni okolici in drugih p ki se nudijo kupcu na ljišča.

Pišite nam še danes za opis zemlje, ki jo prodaj Vam istega pošljemo z ob što brezplačno.

Rojaki, vabimo Vas, da date naš svet, predno k in mi smo prepričani, da pili od nas! — Kupcem p celo vožnjo.

Sedaj je pravi čas, da gledate.

SLOVENSKA NASEL DRUŽBA
198 First Ave., Milwau

SPOMINJAJTE SE VSAKI PRILIK ZAVETIŠČA V AM

Mali oglas

NA PRODAJ

je nova petsobna hiša in drugi blok od banke v Gar Cena $1500. Lastnik gre lutha.

Pišite na A. B. 405 W. Str..
(7—9 Duluth,

PRIPOROČAM

Slovencem in Hrvatom s grocerijo in mesni

V zalogi imam vedno go po nizkih cenah.

Anton Smolich, Aurora,

NAZNANILO.

Naznanjam Vam, da se ril novo krojačnico. Č obleke, naj si bo ženske Se priporočam

JOHN DEBELAK
413 Monroe St. Evel

NA PRODAJ.

Podpisani prodam moje vo na Ely, Minn., po ze ceni, ker se bodem vst farmi. Posestvo je pri vsake vrste trgovino ali je, za cene se je obrniti n

Joseph Smuk, Greaney,

NA PRODAJ V LJUBL

Raspotna ulica št. 6 in 8 pim vrtom. V hiši je vodo ka ima svojo drvarnico in co. Najemnina prinese na kron. Lepa prilika za inv denarja. Katerega veseli ljana naj piše na:

J. S., Box 552
(2-7) South Superior,